

Съдържание:

Резюме.....	4
Раздел А Контекст и оценка на нуждите	
1. Контекст.....	7
2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Свищов.....	10
Раздел Б Стратегия за развитие на социалните услуги	
3. Визия и цели	
3.1. Визия.....	32
3.2. Ценности и принципи.....	
3.3. Направления и приоритети на стратегията.....	
3.4. Цели.....	34
4. Интервенция – социални услуги и мерки	
4.1. Мерки и дейности по Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставането и деинституционализация на грижите за деца.....	38
4.2. Мерки и дейности по Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.....	56
4.3. Мерки и дейности по Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живота.....	64
5. Логическа рамка и ключови индикатори.....	70
Раздел В План за действие	
6. Управление и координация на изпълнението на стратегията	
6.1. Структури за координация на областно и общинско ниво.....	97
6.2. Основни партньори. Механизми на партньорство.....	105
6.3. Основни етапи в изпълнението на стратегията.....	106
7. Ресурси	
7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията.....	107
7.2. Финансови и материални ресурси.....	108
8. Комуникационна програма	
8.1. Цели, задачи и методи	110
8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма	112

Използвани съкращения (абривиатури)

АЗ	Агенция по заетостта към МТСП
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДДПРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДДМУИ	Дом за деца и младежи с умствена изостаналост
ДДУИ	Дом за деца с умствена изостаналост
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
ДП	Домашен помощник
ДРСЗ	Дирекция „Регионална служба по заетостта“
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ДЦДМУ	Дневен център за деца и младежи с увреждания
ДЦДМУИ	Дневен център за деца и младежи с умствена изостаналост
ДЦДУ	Дневен център за деца с увреждания
ЕКПО	Екип за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОН
ЗЖ	Защитено жилище
ЗМБ	Звено „Майка и бебе“
ЗМО	Звено за мониторинг и оценка
КСУ	Комплекс за социални услуги
ЛА	Личен асистент
МБАЛ	Многопрофилна болница за амбулаторно лечение
МЗ	Министерство на здравеопазването
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОН	Министерство на образованието и науката
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НЖ	Наблюдавано жилище
НПО	Неправителствена организация
НП „ОСПОЗ“	Национална програма „От социално подпомагане към осигуряване на заетост“
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
ОПРЧР	Оперативна програма за развитие на човешките ресурси
Отдел „СЗ“	Отдел „Социална закрила“
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗОК	Регионална здравно-осигурителна каса
РИО на МОН	Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието и науката
РПУ	Районно полицейско управление
СА	Социален асистент
СИ	Специализирана институция
СОП	Специални образователни потребности
СУ	Социална услуга
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦРДУ	Център за работа с деца на улицата
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

Резюме

Стратегията за развитието на социалните услуги (2016 – 2020) е разработена като секторна политика в Община Свищов.

Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в Община Свищов - общинска администрация и общински съвет, Дирекция за социално подпомагане (ДСП), местни структури на централната държавна власт, социални услуги и местни граждански организации (НПО).

Разработването на Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в община Свищов е в изпълнение на чл. 19 (1) от Закона за социално подпомагане (ЗСП) и чл. 36 б от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП) и е в синхрон с националните приоритети на социалната политика.

Обхват: Стратегията задава параметрите на социалните услуги в общината. Планираните услуги и мерки за социално включване ще се изпълняват на територията на общината през следващите пет години (2016 – 2020 г.).

Визия: Създаването на Общинската стратегия за социални услуги е израз на желанието на всички участници, **ОБЩИНА СВИЩОВ** да бъде с достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, които дават възможност за социална интеграция и пълноценен живот на всички лица и групи в риск, като се отчитат динамичните промени на съвременното общество.

Стратегията следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи. Основната **ценност** е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.

Ключовите приоритетни направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от намеса за решаване на социалните проблеми на жителите на общината.

Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Обща цел 1: Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване и развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции чрез:

- Намаляване изоставянето на деца и настаняването им в СИ и /чрез/ подкрепа на задържането им в биологичното семейство;

- Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството;

- Осигуряване на подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата;
- Гарантиране на равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование;
- Трансформиране и закриване на специализирани институции за деца;
- Развиване на алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда;
- Подпомагане на социалната интеграция на младежите, напускащи СИ.

Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Обща цел 2: Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение чрез:

- Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на възрастните хора с увреждания;
- Развитие на алтернативна резидентна грижа от семеен тип и реинтеграционни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционалния модел на грижа;
- Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания;
- Изграждане на социални услуги за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности;
- Изграждане на адекватни социални услуги, свързани с грижа за пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация;
- Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск;
- Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Обща цел 3: Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора чрез:

- Създаване на възможности за независим живот на възрастните хора чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните потребности на хората;
- Осигуряване на достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Стратегията обхващат:

- **Развитие на човешките ресурси** с обща цел създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

- Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество с обща цел повишаване ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

В Стратегията са описани в детайли мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и конкретни цели, системата за мониторинг и оценка, отговорностите и ролите на общината и институциите, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни, необходимите ресурси и други.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги ще се изпълнява с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

Изпълнението на Общинската стратегия цели да развие модерна социална политика в подкрепа на интегритета на семейства и общности в Община Свищов в съответствие с националните приоритети за деинституционализация и европейските ценности.

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

1. Контекст

1.1. Предистория: как е създадена стратегията

Стратегията е основен програмен документ за единен подход към предоставянето на социални услуги на територията на Общината, за постигане на ефективно планиране, разкриване, финансиране и договаряне на социалните услуги. Основание за това ни дава разбирането, че социалните услуги са един от основните инструменти по пътя на изпълнение на основните направления - деинституционализация и социално включване на уязвими групи и лица.

Стратегията е основана на визията за достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, даващи възможност за социална интеграция и пълноценен живот на всички лица и групи в риск. Ангажираното участие на всички заинтересовани страни осигурява социално включване, живот в подкрепяща общност и пълноценна реализация.

Стратегията представя основните насоки за развитието на социалните услуги в Общината в периода 2016 - 2020 г. Това гарантира времева обвързаност с всички политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги.

1.2. Обхват и фокус на стратегията

Общинската стратегия за социалните услуги е разработена в съответствие с националните приоритети в развитието на социалните услуги и обхваща социалните услуги и мерки, които са необходими за осъществяване на ефективна социална политика за подкрепа на индивидите и групите в риск, в съответствие с техните реални потребности и съвременни стандарти.

Видове услуги и обхват на рисковите групи

Стратегията покрива широк спектър от социални услуги и дейности за:

- **развитие на съществуващите социални услуги** през следващите 5 години с ясно виждане за конкретните перспективи към разширяване, реформиране или към закриване на всяка налична услуга или дейност;
- **разкриване на нови социални услуги** за приоритетните целеви групи, включително иновативни услуги, които не съвпадат изцяло със стандартните държавно-делегираны дейности;
- **иницииране на междусекторни „смесени“ иновативни услуги** – медико-социални, образователно-социални и т.н.;
- **паралелно развитие на хоризонтални политики и мерки за социално включване** в приоритетните свързани сектори;
- **дейности, които се осъществяват на областно ниво**, за да улеснят и подпомогнат осъществяването на планираните социални услуги - като обучение и развитие на човешките ресурси, обмяна на опит, дейности за мониторинг и оценка, текуща

координация и съгласуване на дейностите между отделните общини и между различните държавни институции и ведомства.

Същевременно, социалните услуги не се разглеждат изолирано, а се планират в общия контекст на политиките и мерките за социално включване. Затова стратегията обхваща тези хоризонтални мерки и дейности в други свързани сектори (като здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура), които имат отношение към ефективността на социалните услуги и са от ключово значение за социалното включване и решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди.

Стратегията предвижда социални услуги за всички рискови групи на територията на общината. В рамките ѝ са изведени нейните приоритети като целеви групи и услуги за предстоящите 5 години на интензивна интервенция. Изборът на приоритетите е основан на остротата на проблемите и наличните ресурси.

Времеви обхват

В съответствие с ППЗСП, общинската стратегия обхваща период от 5 години – от 2016 до 2020 година включително, което предполага последователност и дългосрочност на интервенцията за реализацията на избраните стратегически приоритети и общи цели.

1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Свищов 2016 - 2020 е разработена в унисон с принципите на:

- ❖ **Международни нормативни актове**, визиращи насоките за осъществяване на приоритетни политики в сферата на социалното развитие, като:
 - Международна харта за правата на човека на ООН;
 - Конвенция на ООН за правата на детето;
 - Европейска конвенция за правата на човека и неговите свободи
 - Международен пакт за социални, икономически и културни права;
 - Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания и Факултативния протокол към нея;
 - Европейска социална харта
 - Стандартни правила за равнопоставеност и равни възможности за хората с увреждания на ООН
 - Конвенция на ООН срещу насилието и дискриминацията
- ❖ **Документи на национално ниво**, като:
 - Стратегия за децентрализация и програма за изпълнение на стратегията за децентрализация;
 - Национален доклад на Република България по стратегиите за социална закрила и социално включване;
 - Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България”;
 - Стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания;

- Национална стратегия за детето;
 - Национална програма за закрила на детето;
 - Национална стратегия за демографско развитие на Република България;
 - Национална стратегия за дългосрочна грижа;
 - Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.
- ❖ **Документи на областно и общинско ниво в област Велико Търново:**
- Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Велико Търново (2016–2020);
 - Областна стратегия за интегриране на ромите в област Велико Търново (2012 – 2020);
 - Общински план за развитие;
 - Общинска програма за закрила на детето;
 - Програми и стратегии, във връзка с развитието на социалните услуги и дейностите за социална интеграция на общности в неравностойно положение на ниво община.

Общинската стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Свищов

2.1. Тенденции в развитието

Община Свищов заема най-северната част на Великотърновска област и граничи с общините Полски Тръмбеш, Ценово (Русенска област) и Левски (Плевенска област). В северната посока общината винаги е била свързана с река Дунав, като тук се намира най-южната точка на реката (430 и 37' северна ширина). Градът, център на общината, отстои на 2295 км. от нейните извори и на 555 км. от плавателното ѝ устие.

Благоприятно е географското и транспортно разположение на общината - на река Дунав, важен и традиционен транспортен европейски коридор, граничи с Румъния.

Месторазположение на гр. Свищов създава предпоставки и за развитието на вътрешния и международен туризъм, за което съдействат запазените паметници на множество епохи (Римска, Възрожденска и др.), островите по р. Дунав при гр. Белене и с. Вардим, паркът "Паметниците", където са дебаркирали руските войски през 1877 г. и др.

Климатът е умерено – континентален и е подходящ за отглеждане на повечето от разпространените в България селскостопански култури. За това способстват и разнообразните типове почви.

Районът на общината е със специфична и богата флора и фауна. Природната среда е разнообразна и добре съхранена.

Характеристика на селищната мрежа

По данни на ГРАО от февруари 2016 г., в община Свищов към този месец живеят 42 714 души в т.ч. 20 991 мъже и 21 723 жени. Във всички населени места намалява броя на населението като по-сериозно е намаляването на броя на населението в малките населени места в общината.

По населени места, броят на населението е разпределено неравномерно. От цялото население на общината в общинския център е съсредоточено 71.50% от населението, а в най-малкото село Деляновци едва 0.29%. По отношение на броя на населението картината в общината е следната: с население над 1000 души към 02. 2016 г. са: гр. Свищов и още 6 населени места (с. Българско Сливово, с. Вардим, с. Козловец, с. Овча могила, с. Ореш и с. Царевец), с население от 500 до 1000 души - 4 села (с. Алеково, с. Драгомирово, с. Морава и с. Хаджидимитрово) и от 250 до 500 – 2 села (с. Горна Студена и с. Червена), а 3 от общо 16 населени места са с население под 250 лица (с. Александрово, с. Деляновци и с. Совата). Това създава проблем във възможностите за пълноценното усвояване на потенциалите на територията, за нормалното функциониране на обекти за първично обслужване на населението и др.

Върху броя на населението отражение оказва неговото естествено и механично движение. Естественото възпроизводство на населението е фактор за демографската жизненост на населените места. Компонентите на естественото възпроизводство оказват влияние и върху възрастовата структура на населението. От равнището на раждаемостта се влияят и някои от специфичните възрастови контингенти, които са определящи за

оразмеряване на обекти на образователната инфраструктура – детски заведения, училища и др.

Раждаемост. Естественят прираст на населението е резултативна величина от раждаемостта и смъртността на населението. Състоянието на раждаемостта е един от индикаторите за демографската характеристика на населените места и териториалните единици. Демографските данни на НСИ за 2014 г. показват, че в община Свищов броят на родените е общо 407 деца, в т.ч 223 момчета и 184 момичета.

Смъртността (съответно коефициентът на смъртност) на населението бележи тенденция на нарастване. През разглеждания период броят на починалите в общината се движи в тесни рамки – между 708 и 668 души годишно. В по-малките и обезлюдени населени места, поради силно застарялото население този коефициент е доста по-висок.

Естественят прираст на населението (като абсолютен брой) средно за общината е отрицателен – 5.99%.

Механичното движение на населението в община Свищов за периода 2010-2014 г. показва, че преобладава броят на изселилите, в сравнение с броя на заселените. Това формира и отрицателния механичен прираст през 2012 г. (- 574 д.) и 2010 г. (-345 д.), като този показател се формира предимно от движението на населението в град Свищов.

Основните изводи, свързани с формулирането на стратегическите цели, приоритети и мерки на ОПР на община Свищов - 2014 – 2020 г., които произтичат от броя и движението на населението на общината и неговото териториално разпределение по населени места са със следните акценти:

- Налице е неблагоприятно демографско развитие в общината, което не е по-различно от това в страната като цяло. Нараства броят на населените места с население под 700 души;
- Продължаващото обезлюдяване на всички населените места поражда проблем за нормалното функциониране на обекти на социалната инфраструктура в такива селища. Това води до затруднения в предлагането на публични услуги на място (образование, здравеопазване и др.) и води до ограничаване на селищните им обслужващи функции;
- По-сериозно, негативно влияние оказва механичния прираст, който е и основния фактор за обезлюдяването на населените места;
- Броят на населението, отчитан като един от критериите за демографската жизненост на населените места, определя като такива не повече от 4-5 населени места, вкл. и общинския център, които обективно изпълняват ролята на опорни центрове на селищната мрежа - гр. Свищов, с. Ореш, с. Овча Могила, с. Българско Сливово, с. Козловец.

Намаляващият брой население “стеснява” трудовия потенциал на общината

Основните демографски проблеми, които имат пряко отношение към социалната политика и системата на социалните услуги:

- Отрицателен естествен прираст – по-ниски нива на раждаемост и по-високи нива на смъртност, в сравнение със средното равнище за страната;
- Застаряване на населението, особено в по-малките населени места;
- Тенденция към миграция на активното население и прогресивно намаление на относителният дял на лицата в трудоспособна възраст.

Икономическо развитие на общината

Общинската икономика се характеризира с разнообразие на стопанските браншове. Според типа, тя се определя като икономика от промишлено-аграрен тип, тъй като по обем преобладава промишленото производство, но се наблюдава чувствителен ръст на производството в "Селското, горското и рибно стопанство". Относно концентрацията на икономиката може да се каже, че тя не е налице в същински тип, а е налице географска концентрация само на някои видови производства от преработващата и добивната промишленост. Тук се имат предвид монополните позиции на "Свилоза" АД (в областта на производството на блокова и листова целулоза, изкуствена коприна) на ЗСКИ - производство на ж.п. траверси и ел. стълбове, донякъде добивът на инертни материали на драгажна фирма и някои други. При земеделските продукти специализация се проявява при производството на зърнени храни (пшеница, слънчоглед, грах), грозде и др.

Свищов е един от основните промишлени и аграрни центрове във Великотърновска област. Свищовската община развива смесен тип икономика, като главният предмет на дейност на фирмите са производство, търговия, услуги и доставка на хранителни продукти. Химическата и хранителната промишленост заемат значителен дял от общинската икономика. Комбинацията на наличните материална база, квалифицирана работна ръка, традиции в производството на някои продукти и плодородна земя са предпоставки за развитието на местната икономика.

Анализът на предприятията от отделните сектори на общинската икономика показват, че делът на микро и малките предприятия нараства с 3,6% спрямо 2007 година и е 90,29 % през 2012 г. за сметка на намалението на средните и големи предприятия и наред с тях играе основна роля в икономическия живот на общността. Микро и малките фирми развиват дейност в секторите на земеделието и услугите (ремонт на автомобили и мотоциклети, търговията и строителството).

Промислеността има определящо значение в структурата на икономиката на общината като е представена основно от производство на целулоза, хранително-вкусова промишленост, производство на ж. п. траверси и електрически стълбове, шивашка промишленост и добив на инертни материали. Оценката на промишлена структура е, че тя е слабо диверсифицирана, но общината е с потенциал и амбиции за развитие на високотехнологични производства и задълбочаване на специализацията в областта на хранително-вкусовата промишленост.

Селското стопанство е важен отрасъл на общинската икономика. За развитието на селското стопанство на територията на общината съществуват изключително добри почвено-климатични условия. Към тези благоприятни фактори следва да се отнесе и наличният поземлен ресурс (84,4% от територията е земеделски земи). Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др.

Икономически връзки между населените места в общината.

По отношение на стоковия обмен взаимоотношенията са слаби и едностранчиви. Основният продуктопоток от селата към града се свежда до доставянето на зърнени храни за преработка и продажба, зеленчуци за консервната фабрика и грозде за "Винпром-Свищов" АД. Известен обем продажби между града и селото се осъществява в областта на дърводобива, главно доставянето на дървесина за "Свилоза" АД. За производството на сулфатна избелена целулоза при пълно натоварване на производствения капацитет на "Свилоза" АД по данни на дружеството се изискват годишно 220 хил. т. широколистна дървесина. Наличието на подобни потребности поставя дружеството и респ. общинската икономика в зависимост от производствените възможности на подотрасъл дърводобивна промишленост.

Ресурсно обезпечаване. Общинската икономика, особено фирмите от преработвателния сектор, задоволява производствените си потребности основно с местни суровини и материали. Тук те могат да намерят почти всички суровини за хранително-вкусовата индустрия, която доминира в общината. От външни източници икономиката в по-голяма степен е зависима по отношение на енергоносители, някои строителни материали (цимент, тухли, дървен материал), горива и др. Следва да се отбележи, че дефицит на суровини, материали и полуфабрикати не се наблюдава. Проблемът със снабдяването е платежоспособността и кредитната политика на финансовите институти. От технико-технологична гледна точка общинската икономика (промишленото и земеделското производство) определено може да се квалифицира като твърде ресурсоемка. На първо място високата ресурсоемкост е свързана с големите производствени разходи, невъзможност за икономии и оскъпяване на продуктите. Вторият проблем е свързан с предходния и свежда до неконкурентноспособността на произвежданите стоки на местните и външните пазари. Трето, високата консумативност на производството поставя под въпрос и устойчивото развитие на производствените отрасли и икономиката като цяло. Четвъртият проблем се явява проблемът с инвестициите и иновациите в производството, които понастоящем са твърде оскъдни. Фирмите в общината се характеризират с голяма диверсификация на предлаганите стоки по асортимент и номенклатура. Общинската икономика като цяло все още не бележи ръст на развитие след периода на рецесия. Тя се нуждае от солидна терапия, подсигурана с реални и адекватни оздравителни програми, които да бъдат ресурсоосигурени.

Туризм

Туризмът е припознат като приоритетен сектор в община Свищов, като в предходните стратегически документи на местно ниво е отчетено неговото положително въздействие върху местната икономика.

Създаден е Съвет по туризъм Свищов, който разработва и поддържа интернет страница с информация за настаняване и забележителности в гр. Свищов и общината.

Фериботната линия между Свищов и румънския град Зимнич осигурява на града регулярна връзка с Румъния и осигурява около 2500 посещения средногодишно. Тези посещения на румънски граждани са предимно с търговска цел, но немалка част от тях остават и да нощуват.

Природните и социално-културните ресурси на общината, позволяват привличането на разнообразни групи туристи. Като потенциално привлекателни обекти се открояват:

- **културно-историческите паметници** - Сграда Първо българско народно читалище "Еленка и Кирил Д.Аврамови 1856", Сграда Ректорат на Стопанска академия "Димитър Апостолов Ценов", Бюст-паметник на Алеко Константинов, Къща-музей "Алеко Константинов";
- **археологическите обекти** - Средновековна крепост "Калето", Римски град Нове /Novae/, Археологическа експозиция;
- **църквите** - Храм "Св. Димитър", Храм "Св. Преображение", Катедрален храм "Св.Троица", Манастирите - "Св.Св. Петър и Павел", "Успение Богородично";
- **паметници и местности от историческо значение** - Кулата на градския часовник, Исторически парк "Паметниците", Паметникът на свободата;
- **етнография** – Етнографска експозиция;
- **природни забележителности** - Природна забележителност "Божурлука", Природен парк "Персина", Защитена местност "Старият дъб", Остров Вардим, Защитена местност "Кайкуша", Защитена местност "Мешова гора".

Туристическият потенциал на община Свищов е от основно значение за развитието на икономиката на района през следващите години. Икономическите параметри на

отрасъл „Хотелиерство и ресторантьорство“ (туристически сектор) показват, че са направени значителни инвестиции в легловата база в община Свищов като са открити 5 нови хотела.

В рамките на периода 2007-2015 г. са направени значителни инвестиции и за подобряване на състоянието и развитието на културно-историческите обекти в региона, изграждането на локални и регионални туристически продукти, подобряване на градската жизнена среда и уличната и пътна инфраструктура като част от проектите се осъществяват и към момента на разработване на ОПР на Община Свищов (2014-2020).

Доходи и жизнен стандарт

В периода 2010-2014 г. се наблюдават определени тенденции в доходите на населението, които са свързани с протичане на икономическите процеси, повлияни през последните години и от икономическата криза. Основната част от доходите на домакинствата се формира от работна заплата, а втори основен източник са пенсиите. Другите източници на доходи на домакинствата (от натурално стопанство, от предприемаческа дейност и др.) са с малък дял.

Основни източници на доходи са работната заплата и пенсиите. Тенденция през последните години е увеличаване размерът на социалните плащания (обезщетения, пенсии, помощи, семейни добавки, стипендии). В социалните плащания основно място заемат пенсиите. Нарастването на социалните плащания в номинално изражение като цяло се дължи главно на промените във възрастовата структура на населението, увеличаването на броя на пенсионерите.

Съществуват различия в условията на живот между отделните общини на област Велико Търново, дължащи се на спецификата в развитието им. Определящо значение има икономическото развитие, но е важно и значението на социалните фактори. В основата на индекса на човешко развитие е концепцията за устойчивото развитие на човека. Представени са здравни, образователни и икономически индикатори за развитието. Равнопоставеността на тези индикатори означава, че въпреки водещото значение на доходите, важна роля за стандарта на живот като коригиращи фактори имат образованието и здравеопазването.

Сравнително висок е дялът на потребителските разходи за храна, консумативи (вода, електроенергия, горива за битови нужди) и транспорт.

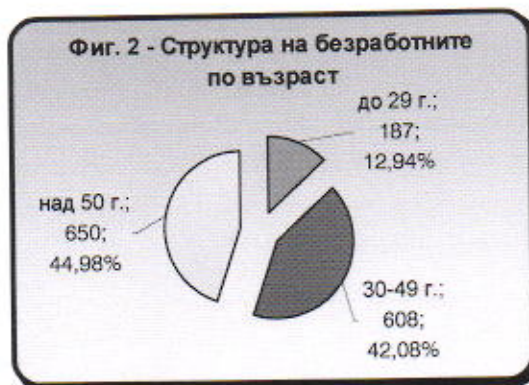
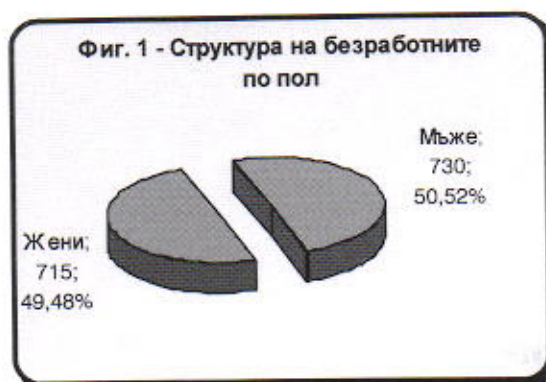
Заетост и безработица

През месец март 2016 г., в община Свищов започва действието си тенденция на намаление броя на регистрираните безработни. В края на месеца те са 1445 души, което представлява намаление спрямо предходен месец със 169 души.

Равнището на безработица се снижава и в края на месеца е 9.2 % /при 9.9 % на национално ниво/. През същия период на предходната година броят на безработните е бил 1555 души или със 110 души повече от сегашния, а равнището е било 9.9%.

Характеристики на безработицата:

- **Пол и възраст** – в структурата по пол се наблюдава отслабване действието на тенденция на доминиране дела на мъжете над този на жените, като броят им надвишава този на жените с 15 души. Относителният дял на жените бележи нарастване с 1.52 пункта и е 49.48% срещу 50.52 % за мъжете. През предходния месец съотношението жени – мъже е било 47.96% % - 52.04 %.

• Възрастова структура на регистрираните безработни лица

Във възрастовата структура се наблюдават следните тенденции

- лицата на възраст до 29 години заемат най-нисък относителен дял – 12.94 на сто, а броят им е 187 души. Отчита се абсолютно намаление с 16 души, като дялът им нараства в общата структура с 0.36 пункта;
- през месеца най-голям дял в структурата заема групата на лицата на възраст над 50 години с абсолютен брой 650 души и относителен дял 44.98 на сто. През месеца се отчита абсолютно намаление с 57 души и нарастване на дела им с 1.18 пункта;
- възрастовата група от 30-49 години е на второ място по големина в структурата с абсолютен брой 608 души и относителен дял 42.08 на сто. През месеца в тази група се отчита намаление с 96 души и снижение на дела им с 1.54 процентни пункта;

• Професионални характеристики:

- Броят на лицата с работническа професия е 531 души, относителният им дял е най-голям в професионалната структура като през месеца се снижава с 2.24 пункта и заема 36.75 на сто. В тази група се отбелязва абсолютно намаление с 93 души.

- Броят на лицата без специалност и квалификация намалява с 31 души и в края на месеца наброява 490 души. Относителният им дял бележи нарастване с 1.63 пункта и заема 33.91 на сто. Групата на лицата без квалификация остава на втора позиция в професионалната структура.
- Групата на специалистите без работа обхваща 424 души като през месеца е отчетено намаление с 45 лица. Относителният им дял е 29.34 на сто от общата структура и бележи тенденция на покачване с 0.28 пункта.

- **Степен на образование:**

В образователната структура се наблюдават следните тенденции:

- ⬇ Сnižаване дела на лицата със средно образование и нарастване дела на останалите групи;
- ⬇ Абсолютно намаление в броя на лицата от всички групи;

Групата на безработните лица с начално и по-ниско образование включва 167 души, а относителният ѝ дял заема 11.56 на сто. Отчита се незначително намаление и покачване на дела ѝ с 1.15 пункта.

Групата на лицата с основно образование наброява 249 души, а относителният ѝ дял заема 17.23 процентни пункта. Отчита се нарастване на дела с 0.94 пункта и абсолютно намаление с 14 души.

Групата на лицата с висше образование също намалява с 18 души и обхваща 243 лица, а относителният ѝ дял нараства с 0.65 процентни пункта до 16.82 %.

Лицата със средно образование също намаляват значително – със 136 души и групата обхваща 786 души. Относителният ѝ дял в структурата по образование се снижава с 2.74 пункта и заема 54.39 на сто.

През месец март изходящият поток превишава входящия. Новорегистрираните лица са 185, лицата с възстановена регистрация – 7 /обща численост на входящия поток 192 души/.

Изходящият поток наброява 361 души, от които 295 са постъпили на работа. Трудова реализация с посредничество на бюрото по труда са намерили 254 души, от които 236 на субсидирани работни места.

Прекратените регистрации поради неспазване на задълженията от страна на търсещите работа лица са 43, а прекратените по други причини – 23.

През март 20 безработни лица започнаха квалификационен курс по част от професия „Готвач“. Обучението е по проект „Нови хоризонти“ на Асоциацията на индустриалния капитал в България. След приключване на обучението на част от лицата ще бъде осигурено стажуване по новата професия за срок от 3 месеца.

Здравеопазване

Секторът е представен на областно ниво от структури към Министерството на здравеопазването (МЗ), Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и изпълнители на медицински услуги.

➤ **Първичната извънболнична медицинска помощ** се осъществява от амбулатории – индивидуални и групови практики за медицинска и дентална помощ.

Преобладават индивидуалните практики като форма на организация на работа. По този начин работят над 70%, както от ОПЛ, така и от лекарите по дентална медицина.

➤ **Болнична медицинска помощ** се осъществява от многопрофилна болница за активно лечение с публична собственост:

МБАЛ „Д-р Д. Павлович“ Свищов – общинска болница, обслужва населението от община Свищов. Здравната реформа, абдикацията на държавата към общинските болници, както и липсата на доверие от страна на населението са част от причините за състоянието на МБАЛ - Свищов. Новото ръководство ще направи всичко възможно да се работи за привличане на нови специалисти,

предлагане на повече медицински услуги и повишаване здравната култура на населението от общината.

➤ Специализирана болница за рехабилитация:

„СБР-НК” ЕАД филиал Овча могила – държавна собственост, не е районирана, приема пациенти от цяла България. Капацитета е винаги запълнен. Работи сезонно – от април до края на октомври. Стемежът на СБР-НК е да работи целогодишно и непрекъснато да се подобрява материалната база.

Образование

Секторът е представен от териториалните структури на Министерство на образованието и науката и от общинските и държавни училища, които формират училищната мрежа.

Регионалният инспекторат по образование към Министерство на образованието и науката (РИО на МОН) е териториален орган на МОН за управление и контрол на системата на народната просвета. Задача на РИО е да осигурява условията за функциониране и развитие на детските градини, училищата и обслужващите звена във Великотърновска област.

Към РИО на МОН функционира Екип за комплексно педагогическо оценяване (ЕКПО), ангажиран с децата със специални образователни потребности.

Ресурсен център за подпомагане интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности функционира като държавно обслужващо звено.

Традициите в образованието, качеството на образователния продукт и технология предопределят облика на Свищов като академичен град - град на младите хора. В град Свищов се намира Стопанска академия „Димитър А. Ценов”, която е водеща образователно-научна и културна институция в Република България. Включва четири факултета, 20 катедри, научно-изследователски центрове, Център за професионално обучение, Център за следдипломно и факултативно обучение, Институт за научни изследвания, Академична библиотека, офиси, обслужващи звена, студентски кампус.

Община Свищов разполага с добре изградена образователна инфраструктура, осигуряваща възможност за отглеждане, възпитание и подготовка на малките деца до постъпването им в I клас, за качествено образование в различните етапи – начален, основен и гимназиален. В гр. Свищов функционират 4 общински училища, 3 от които средни и 1 основно, както и 3 държавни професионални училища. В малките населени места в община Свищов работят 4 основни училища. 7 от общинските училища са средищни. В тях се обучават ученици от община Свищов и от съседните общини.

В селата на Община Свищов функционират четири основни училища - в с. Ореш, с. Алеково, с. Овча Могила и в с. Морава.

В гр. Свищов функционират и три професионални средни учебни заведения - Държавна търговска гимназия "Димитър Хадживасилев", ПГ "Професор-Доктор Асен Златаров" и ПГ по лека промишленост и строителство.

В системата на образованието (без висше) в община Свищов работят общо 635 човека, от които 408 педагогически и 227 непедагогически кадри.

В общинските училища, професионалните гимназии и детски градини работят 14 медицински специалисти „Завеждащ здравен кабинет” в общо 16 здравни кабинети (7 в училища и 7 в ДГ). 10 медицински сестри и 5 детегледачки се грижат за децата в яслените групи на ОДЗ в гр. Свищов. Към дейност „здравеопазване” е включен персоналят на Млечна кухня. В нея работят 3 човека. Спазват се всички изисквания на МЗ по отношение

на профилактиката на деца и ученици, разпоредбите за качеството, безопасността и предоставяне на здравословна храна в детските заведения.

Към щата оздравителна детска градина са назначени 2 специалисти - логопед и педагогически съветник, обслужващи децата от всички общински детски заведения по график.

В Свищов работят 3 ресурсни учители, чийто ангажимент е насочен към социалната адаптация, психичното здраве и обучение на децата със специални образователни потребности.

Съобразявайки се с условията на икономическа рецесия, обедняване на населението, демографските проблеми, общинското ръководство подпомага филиали на детски градини в малки населени места, където броят на децата е около 10-12 деца.

Основните проблеми в сектора са: неефективното партньорство с частни и общински фирми по отношение на професионално ориентиране на младите хора, възможности за практическо прилагане на знания и умения и успешната реализация на младите хора. Липсва директен диалог между училището като обучаваща и образователна институция и ползвателя/ икономическите субекти; - Необходимост от „методологически помагала/ръководства и специализирани подробни програми за работата в клас, в които са разработени в детайли целите, задачите и индикаторите за усвояване на уменията за живот в училище, е един от най-съществените дефицити в работата на учителите; - Осигуряване на средства за въвеждане на нови технологии, съвременни методи на преподаване и организация на учебния процес, професионално ориентиране на учениците, компетентности по инициативност и предприемачество; - Осигуряване на възможност ученици с различни способности, потребности и интереси, със СОП да намерят своето място в образователната система и да получават подкрепа; - Повишаване на мотивацията на учениците да останат по-дълго в системата на училищното образование. Разкриване на нови форми за образователни услуги, насочени към хора над задължителната училищна възраст; - Малко от младите хора избират да се реализират професионално като учители. Към настоящия момент се очертава необходимост от квалифицирани детски учители, логопеди, учители в област „специална педагогика“, учители по чужди езици и информатика.

С цел привличане и задържане на децата в училище и подкрепа на родителите им, Община чрез Отдел „Образование“ е предприела следните мерки:

- ✓ Предоставяне на целодневно обучение и плод на всички деца от 1 до 5 клас;
- ✓ Осигуряване на безплатни учебници за всички деца до 7 клас;
- ✓ Предоставяне на транспорт за деца в задължителна училищна възраст до средищни и помощни училища;
- ✓ Осигуряване на безплатни учебници за 5-годишните и 6-годишните деца в детски градини;
- ✓ Създадена е стимулираща учебна среда за привличане на децата в училище чрез сформирани клубове по интереси по проект „Успех“.

Равният достъп до образование за всички деца, независимо от техния социален статус, етнос и специфични потребности е от ключово значение за превенция на бедността и социалното изключване. Посочените данни говорят за почти максимално обхващане на децата в образователната система.

Съвместна работа с МКБППМН и отдел „Закрила на детето“ при работа със семействата на деца, отпадащи от системата на образованието преди навършване на 16 години.

Осъществяват се регулярни и ползотворни контакти с държавните институции. Постигнати са добри резултати, свързани с намаляване на детската престъпност, отпадането от училище, подкрепа за деца в риск, намаляване на отсъствията на учениците от учебните часове и осигуряване на редовни посещения на децата в детските градини. Към 2014 г. отпадналите от училище деца са 15, като най-чувствително е намалението в учебните заведения в града.

Разкриване в училищата на педагогически услуги, насочени към граждани на възраст над задължителната училищна възраст. Използване на потенциала на педагогическите кадри, учебната база в училищата за продължаващо обучение на възрастни (професионална квалификация, чуждоезиково обучение, обучение по ИТ).

Продължава цялостното обновяване и модернизиране на базата на училищата и детските градини, и изграждането на адаптирана архитектурна среда в тях, за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности.

Изводи: Необходимо е обвързване на МКБППМН и училищните комисии с родители и деца относно превенция за ранното отпадане от училище. Наложително е провеждане на превантивна работа в училищата за борба с наркоманиите, алкохолизма, тютюнопушенето и ранните бракове. Необходимо е провеждане на специализирани обучения за учители, разработване и прилагане на съвременни методики за работа с деца и ученици от етническите малцинства. За предотвратяване на детската агресия сред подрастващите е необходимо към всички училища да бъдат назначени психолози, които да работят целогодишно с децата, проявяващи агресия. Липсва заинтересованост и мотивация на бизнеса за предоставяне на стажове и възможност за практическо обучение на учащите. Налице е необходимост от мотивация на учениците чрез създаване на клубове по интереси и извънкласни занимания, насочени към развитие на индивидуалността и таланта.

Жилищни условия

Жилищната осигуреност е пряко свързана с доходите на населението. Преобладаваща част от жилищата в общината са частна собственост. На практика няма жилищен проблем за населението. Нуждаещите се са основно хора от рисковите групи.

Факт е, че голям брой жилища в селата са необитаеми, намират се в райони с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени.

Част от семействата имат жилищни проблеми, произхождащи от лошите битови условия и липсата на финансови средства. Проблем има и за многочленните семейства, живеещи в едно жилище на малка жилищна площ.

Подходящ сграден фонд - за развитие на социални услуги

1.Закрито СОУ «Алеко Константинов» град Свищов - АОС № 728 публична ОС, ул. «33-ти Свищовски полк» 67; Масивна сграда, построена 1969 г, сутерен и 3 етаж; Местонахождение на имота – XV парцел от квартал 76 по регулационния план на град Свищов;

СОУ е закрито със Заповед на МОН РД -14-63/18.06.2009 г.; С Решение на ОС сградата на Учебен корпус «Алеко Константинов» се предоставя за училищни и социални дейности

- **I-ВИ ЕТАЖ от източното крило** е предоставен за безвъзмездно стопанисване и управление на **Дневен център за деца с увреждания** - Решение на ОС №714/28.10.2009 г. Пр.45 ;площ 350 кв.м. – помещенията са ремонтирани, обзаведени, има достъпна среда за деца и лица с увреждания.
- **I-ви етаж от западно крило** е предоставен за безвъзмездно стопанисване и управление на **Център за социална рехабилитация и интеграция на лица с увреждания** - Решение на ОС №714/28.10.2013 г.
- **II-РИ ЕТАЖ от източното крило** е предоставен с Решение на ОС № 1101/25.11.2010 г., Пр. 67 за безвъзмездно стопанисване и управление за изграждане на **ЦОП /Център за обществена подкрепа/** площ 523 кв. Услугата е делегирана държавна дейност , извършени са ремонти на всички предоставени помещения с цел разширяване и по-качествено функциониране на ЦОП.
- **III-ТИ ЕТАЖ от източното крило** на СОУ към момента не се използва от закриването на училището – необходим е основен ремонт на стаи, коридори, санитарни помещения и при нужда реконструкция ; смяна на дограма; ремонт на покрив и изолация; изграждане на асансьор при нужда за достъпна среда; обзавеждане и оборудване /мебели, климатици или други отоплителни уреди/ и други.
- **СТОЛОВАТА** – при финансиране може да се ремонтира и оборудва в кухненски блок за ДСПатронаж , при което да се увеличи капацитета и да се включат за обслужване всички населени места от общината. Съществуващата площ може да се използва и за трапезария за социално-слаби лица.

2. **Едноетажна къща , общинска собственост**, намираща се в близост до центъра на град Свищов, ул. «Булаир» № 2, с полезна площ 100 кв.м. и прилежащ двор.

3. **Част от източното крило на първи етаж от сградата на ДСХ** – подходящ за СУ – резидентен тип за възрастни, които могат да се обслужват, но поради различни причини са настанени в ДСХ – необходимо е смяна на дограма , реконструкция и обособяване на стаи с отделен санитарен възел, стая за трапезария и общи помещения. Цялата площ е със изглед към р. Дунав.

3. **Преструктуриране на СУПЦ – село Овча могила** – използване на училищната сграда за ЦСРИ с ателиета по трудотерапия – готварство, шев , арт-терапия, социално-битови умения и други; и сградата на общежитието – за постепенно реформиране от СУПЦ в Защитено жилище, ЦНСТ за деца и младежи, ЦСРИ и ЦВН..

2.2. Идентифицирани рискови групи и потребности

От голямо значение за формиране на рисковите групи са доходите, структурата на семейството, наличие на член от семейството с увреждане или тежък здравословен проблем и не на последно място е изолираността на населеното място.

Структура на семейството

Структурата и броят на членовете на семейството, както и разпределението на разходите между тях са от съществено значение за формиране на рисковите групи. Структурата на семейството е допълнителен фактор и поради факта, че повечето хора със социални проблеми разчитат на близките си, тъй като социалното подпомагане и услугите не

решават поставените пред тях проблеми и не компенсират рисковете, пред които са изправени.

По отношение на структурата на семействата в риск могат да се оформят следните групи:

- ✓ Многодетни семейства;
- ✓ Непълни семейства – родители, които сами отглеждат децата си, самотни хора с увреждания и самотни възрастни хора.

Увреждане или тежък здравословен проблем на член от семейството

Липсата на подходящи алтернативи за заетост за хора с увреждания поставя в неравностойно положение семействата им по отношение на източниците на доходи и покриване на нуждите. Ако състоянието на партньора/родителя изисква един от трудоспособните членове на семейството да полага грижи в ежедневието, това води до допълнително задълбочаване на проблемите, свързани с доходите. В тази връзка се оформят следните групи:

- ✓ Семейства, в чийто състав има човек с увреждане или с тежък здравословен проблем и недостатъчни доходи;
- ✓ Семейства с безработен член, непълни семейства с родители в пенсионна възраст.

Изолираност на населеното място

Услугата „Домашен социален патронаж“ не достига до всички нуждаещи се потребители. Част от селата не са обхванати, поради ограничен ресурс – материален и финансов. По този начин се обособяват групи на физически изолирани стари хора. В голяма част от селата не са достъпни форми на социални услуги и подпомагане. Старите хора са изолирани и разчитат само на партньора си, най-близките съседи и семейството.

Изолираността на населеното място формира като група в риск:

- ✓ Старите хора в селата със специален фокус върху самотните стари хора, живеещи в отдалечени села;
- ✓ Семействата без /с ниски доходи.

Принадлежност към етнически малцинства

В ромските общности са налице различни фактори, пораждащи се от бедността - ранно отпадане от училище, ниско образование и/или липсваща професионална квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничена възможност за заетост, лоши битови условия. Това формира като рискова групата на общностите в неравностойно положение и уязвимите лица.

В резултат от анализа на рисковите фактори са обособени няколко ключови рискови групи, които са обект на въздействието от страна на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

❖ Децата в риск:

Децата, отглеждани извън биологичното семейство:

- Децата, изоставени на ниво родилен дом;
- Децата, настанени в специализирани институции;
- Децата, отглеждани в приемни семейства и при близки и роднини;

- Деца, настанени в резидентен тип на грижа.

Деца, отглеждани в семейството:

- Деца, с увреждания, отглеждани в семейна среда;
- Осиновени деца, отглеждани в семейна среда;
- Деца, отглеждани в семейства в риск – многодетни и непълни семейства, семейства с безработни родители, семейства със здравословни и други проблеми, семейства, живеещи в лоши битови условия, семейства упражняващи насилие или неглижираност спрямо децата, семейства от етнически общности в неравностойно социално положение, семейства в бедност, семейства с липса на жилище или в лоши жилищни условия, дисфункционални семейства;
- Деца в риск от отпадане от училище, отпаднали и нередовно посещаващи училище;
- Деца, жертва на насилие и трафик;
- Деца с проблемно поведение – с противоправно поведение, противообществени прояви, деца живеещи на улицата, деца, извършили насилие;
- Други деца в риск: деца, жертви на насилие, деца с проблемно поведение, деца, получили полицейска закрила.

❖ **Възрастни с увреждания**

- Възрастни с увреждания, настанени в специализирани институции;
- Възрастни с увреждания, живеещи в отдалечени села;
- Възрастни с увреждания в общността.

❖ **Стари хора**

- Стари хора, настанени в специализирани институции;
- Самотни стари хора живеещи в отдалечени населени места;
- Самотни стари хора, ползващи социални услуги в общността.

❖ **Уязвими хора и общности в неравностойно положение**

- Непълнолетни и млади родители и самотни майки;
- Хора с основно и по-ниско образование – с фокус: младежи с основно образование и напуснали рано училище; възрастни с основно образование, представители на етнически общности в неравностойно положение;
- Безработни с фокус: младежи, възрастни над 55 години, хора с увреждания, хора с основно и по-ниско образование;
- Етнически общности в неравностойно положение;
- Семейства в бедност.

2.2.1. Деца в риск

- Деца в риск, отглеждани извън семейството

- ❖ **Деца, изоставени на ниво родилен дом** - тенденция на намаляване броя на изоставените деца през последните две години почти два пъти.

Свързани групи в риск: непълнолетни майки и самотни майки; многодетни семейства, млади майки от ромски произход, ранно отпаднали от системата на образованието; непълни семейства.

- ❖ Деца, настанени в специализирани институции - тенденцията е тази мярка за закрила да се прилага все по-рядко във всички общини.

Свързана група в риск: Родители, срещащи затруднения при отглеждане на децата си

- ❖ Деца, настанени в СУ от резидентен тип

- ❖ Деца, отглеждани в приемни семейства и при близки и роднини

Децата, настанени в приемни семейства са от екипите по проект „И аз имам семейство“ по ОП „РЧР“.

- **Деца в риск, отглеждани в семейна среда**

- ❖ Деца с увреждания, отглеждани в семейна среда

ДЦДУ - Свищов с капацитет 30 потребители, със заетост 36 деца с увреждания.

ДЦДУ предоставя социални услуги за деца с увреждания от 3 до 18 години, насочени към терапевтични намеси за развитие потенциала на рисковата група и подкрепа на тяхната интеграция. Същевременно необхванати остават бебетата и малките деца с увреждания или в риск от развитие на увреждане. Много често диагностицирането отнема продължително време, а семействата имат нужда от подкрепа и адекватно насочване. Това касае както грижите за отглеждането на детето в семейството, така и консултирането и информирането на родителите.

Семействата на всички деца с увреждане се нуждаят от подкрепа за отглеждане на децата, като тази необходимост се проявява при **следните свързани групи в риск:**

- Самотни майки;
- Семейства, в които единият партньор е личен асистент;

Услугата „Личен асистент“ обслужва много малък брой деца с увреждания от общия брой нуждаещи се потребители.

Анализът на данните показва, че тази рискова група е сред най-големите в областта и продължава да нараства, но няма изграден капацитет, достатъчен да задоволи потребностите ѝ, включително и по отношение на свързаните групи в риск – семействата на деца с увреждания.

- ❖ Осиновени деца, отглеждани в семейна среда:

Семействата с осиновено дете се нуждаят от психологическа помощ и подкрепа за отглеждане и възпитание на децата.

- ❖ Деца, отглеждани в семейства в риск

- Деца в непълни семейства
- Деца в многодетни семейства

- **Деца в риск от отпадане от училище, отпаднали и нередовно посещаващи училище**
- **Деца, жертви на насилие и трафик**
- **Деца с проблемно поведение** – с противоправно поведение, противообществени прояви, деца живеещи на улицата, деца, извършили насилие

Тази рискова група се увеличава - деца, извършили насилие, кражби. ЦОП работи с такава целева група, но не съществуват резидентни услуги, в които да бъдат настанявани деца с различни противообществени прояви. Практиката показва, че деца с подобни прояви се настаняват в ЦНСТДМ, в специализираните институции за деца или в Кризисен център, поради липсата на други услуги, профилирани с конкретно тази рискова група. Тази практика оказва негативно влияние за целия психосоциален статус на съответната специализирана институция или резидентна услуга и е крайно неподходящо деца с подобни прояви да бъдат настанявани заедно с деца от други рискови групи, особено жертви на насилие. Трябва да се изгради междуинституционални механизми между социалните услуги в общността, ЦОП и училищната мрежа, с които да работят заедно по превенция на противоправното поведение. Няма и единна система, която да регистрира всички такива случаи, освен в ДСП и Детска педагогическа стая. Липсват данни, които да регистрират всички случаи на насилие в образователната система.

Свързани групи в риск:

- Родители с основно и по-ниско образование;
- Семейства с безработни родители;
- Семейства със здравословни и други проблеми;
- Семейства, живеещи в лоши битови условия;
- Семейства, отглеждащи деца с увреждания;
- Семейства упражняващи насилие или negliжираност спрямо децата;
- Семейства от етнически общности в неравностойно социално положение;
- Семейства в бедност и семейства с липса на жилище или в лоши жилищни условия;
- Дисфункционални семейства.

Семейства

Социално-битовите проблеми на родителите (липса на жилище, липса или ниски доходи, многодетни семейства) предполагат обективни трудности при отглеждане на децата. Специфичен проблем за децата от семейства в неравностойно положение е ниското качество на живот и влошения социално-психологически климат в семействата. Помощите за безработни не могат да компенсират цялостния проблем на семействата в риск. Невъзможността за справяне със ситуацията е предпоставка за явления като стрес, депресия, домашно насилие, разпадане на семействата, изоставяне на деца и др., които водят до редица други неблагоприятни последици.

Отглеждането на дете с увреждане в семейството, в повечето случаи води до отпадане от пазара на труда на единия родител, социална изолация и ниски доходи.

Необходимо е по-активно включване на услуги, насочени към развитие на родителския капацитет и целенасочена работа със семейства. Данните показват, че мнозинството от рисковите групи, с които всички социални услуги работят, са деца и много по-малка част са родители и семейства. Семейно ориентирания подход не е развит на нужното ниво и качество.

2.2.2. Възрастни с увреждания

Наличието на увреждане поражда сериозен риск от социално изключване, независимо от възрастта. Това са хора в трудоспособна възраст с тежки увреждания и хора в надтрудоспособна възраст, които вследствие на възрастта и заболяванията са придобили увреждания.

Основните проблеми на тази група са:

- Липса на достъпна архитектурна среда;
- Липса на алтернативни форми за заетост, съобразени за хората с увреждания;
- Ниски и недостатъчни доходи – за повечето основният източник на доход е пенсията за инвалидност;
- Когато член на разширеното семейство е засегнат от безработица или е в пенсионна възраст, домакинството изпада в ситуация на криза;
- Необходимост от подкрепа при поддържане на жилището – физическа невъзможност за извършване на ремонтни работи и поддръжка на жилището, липса на средства за ремонт;
- Нужда от помощ при поддържане на домакинството, плащане на сметки и др.;
- Част от хората с увреждания имат повече от едно заболяване и в тази връзка ниските доходи са причина за ограничаване на достъпа до лечение и съответно за хронично влошаване на здравословното състояние;
- Нужда от социализация, развлечения, общуване и контакти.

В групата на хората с увреждания могат да се обособят **няколко специфични групи**, които имат нужда от диференцирана подкрепа:

- Хора с повече от едно хронично заболяване, даващо степен на инвалидност;
- Самотни възрастни хора с увреждания;
- Хора с увреждания, които имат нужда от придружител, подкрепа във всекидневния живот.

❖ Възрастни с увреждания, настанени в специализирани институции

продължава тенденцията най-много чакащи за настаняване да са лица с психични разстройства, лица с умствена изостаналост и лица с деменция.

❖ **Възрастни хора с увреждания, които ползват социални услуги в общността и резидентен тип.**

Деинституционализацията на лицата, настанени в специализирани институции, понастоящем се реализира посредством предоставяне на социални услуги в общността, т.е. услуги, предоставяни в семейна среда или в близка до семейната среда, които оказват подкрепа за пълноценна социална интеграция на нуждаещите се лица.

За осъществяване на действителна деинституционализация е изградена мрежа от различни типове услуги в общността, които служат като алтернатива на настаняването в специализирани институции. Всички тези услуги са насочени към повишаване на качеството на живот на възрастните хора, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, биват съобразявани с индивидуалните потребности, желания и условия на живот на всеки възрастен човек, като в предоставянето им могат да бъдат ангажирани освен роднините, и съседи и приятели на възрастните хора.

➤ **Възрастни хора с увреждания, ползващи социални услуги от резидентен тип**

➤ **Възрастни хора с увреждания, ползващи социални услуги в общността**

Функциониращите социални услуги в общността за възрастни хора с увреждания към м.април 2016 г. са - Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/, социалните услуги „Личен асистент“ по Проект към ОП„РЧР“ и „Личен асистент“ по НП „АХУ“. ЦСРИ в общ. Свищов с капацитет 20 места.

В социалната услуга „Личен асистент“ по Проект „Нови възможности за грижа“ към ОП„РЧР“ са обхванати общо 95 лица с увреждания, а по „Личен асистент“ към НП„АХУ“ - 10 лица. Това съставлява едва 3,9 % от общия брой на целевата група.

❖ **Възрастни хора с увреждания в отдалечени населени места**

За групата на хора с увреждания в отдалечените села важи в много по-голяма степен изолираността от социални услуги.

Планирането на мобилни услуги за тях изисква да се проучи вида на заболяванията им и да се установи броя на възрастни хора с увреждания по малките населени места.

2.2.3. Стари хора

Възрастовата структура на населението показва тенденция на увеличаване на хората на възраст над 60 години. Много от тях са с ниски пенсии, които са недостатъчни за покриване на ежедневните им нужди. В даден момент те стават неспособни да се самообслужват и са принудени да потърсят алтернативна социална услуга.

❖ **Стари хора, настанени в специализирани институции**

Основните идентифицирани потребности на старите хора, настанени в специализирани институции са: потребност от постоянна грижа за лежащите, достъп до медицинско обслужване, осигуряване на възможности за общуване и запълване на свободното време според индивидуалните интереси на потребителите. В процеса на социална работа, психологична оценка и разговори с потребителите не се наблюдава готовност и желание у

тях за извеждане. Същото се наблюдава и при контакти с близките и семействата на настанените.

- Дом за стари хора „Мария Луиза“ гр. Свищов с капацитет 125;

Наличието на ДСХ създава алтернатива за адекватна грижа за старите хора, за които са изчерпани възможностите за оставане в семейна среда. Осигурява се грижа, достъп до медицински услуги, възможност за рехабилитация, социални контакти, спокойствие и сигурност.

❖ Самотни стари хора, живеещи в отдалечени райони

Голям е броят на самотноживеещите хора в общината. Преобладаващата част от селата са обитавани основно от хора в пенсионна възраст.

Комуникационните връзки между общинския център и отдалечените населени места са проблем за осигуряване на равнопоставен достъп до социални услуги. Потребностите, които имат самотните хора са следните:

- Подкрепа за ежедневните грижи в дома;
- Осигурен достъп до аптеки и помощ при закупуване на лекарства;
- Достъп до медицинска помощ и здравни услуги;
- Осигуряване на социални контакти и психо-социална подкрепа;
- Компенсиране на изолираността от достъп до социални и здравни услуги на малките населени места в селските райони;
- Създаване на възможности за обгрижване, рехабилитация, подкрепа и социализация.

За осигуряване на социални контакти и психо-социална подкрепа на възрастните хора в селските райони са разкрити Клубове на пенсионера и инвалида, които спомагат за намаляне риска от изолация. Като основна нужда се очертава подкрепата за ежедневни грижи в дома – помощ при самообслужване, поддържане на хигиена, пазаруване, придружаване, готвене. Към момента задоволяването на тези потребности се осигурява със социалните услуги: Домашен социален патронаж, звената за „Помощ в дома“ и услугата „Личен асистент“.

❖ Стари хора, ползващи социални услуги в общността

Социалните услуги в общността услуги от резидентен тип и почасови услуги в общността.

➤ Стари хора, ползващи социални услуги от резидентен тип

Социалните услуги от резидентен тип подпомагат задоволяването на потребността от грижа, достъп до медицинско обслужване, осигуряване на социални контакти и организиране на свободното време според индивидуалните интереси на старите хора.

В област Велико Търново към момента няма разкрити такива услуги. Общинските анализи идентифицират необходимостта от разкриването им и това ще бъде един от приоритетите през новия период на Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

➤ Стари хора, ползващи социални услуги в общността

Социални услуги в общността за стари хора са: Домашен социален патронаж с изградено към него звено по проект „Помощ в дома“ и социалната услуга „Личен асистент“ по НП

„АХУ”, Домашен помощник, „Личен асистент” по ОПРЧР. Във всички населени места функционира и клубове на пенсионера.

С най-голям брой потребители стари хора е услугата „Домашен социален патронаж”. Социалната услуга се предоставя на много добро ниво и задоволява потребностите на нуждаещите се потребители от такъв тип подкрепа.

През 2013 г. по Проект „Помощ в дома” към ОПРЧР” е разкрито „Звено за услуги в домашна среда”. Към момента то продължава да функционира, като предоставя почасови социални услуги на лица над 60 годишна възраст и на лица с трайни увреждания, които имат нужда от помощ и подкрепа при осъществяване на дейности за лична помощ, социална подкрепа и социално включване и комунално-битови дейности. Потребителите са 60 лица.

Най-търсена е социалната услуга „Личен асистент”, която дава възможност за относително самостоятелно съществуване на старите хора в обичайната им семейна среда. Наблюдава се запазване броя на обслужваните лица по НП „АХУ”, въпреки по-големият брой потребители, нуждаещи се от такъв тип грижа. В много от случаите, кандидатите за лични асистенти не отговарят на изискванията, заложили по Програмата. Недостатъкът е, и че предоставяната подкрепа зависи от отпускания финансов ресурс, а не от наличните потребности в общините.

Клубовете на пенсионера и инвалида са социални услуги в общността, които имат за цел да съдействат за поддържане на социалните контакти, социалната интеграция и жизнен стандарт на пенсионерите и инвалидите в областта. Средствата за издръжка се осигуряват от общинските бюджети.

2.3. Изводи за състоянието на мрежата от услуги в областта

Проучването на ситуацията в Община Свищов е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социо-икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението. Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социо-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на социалните услуги, като достъп, капацитет, човешки ресурси и качество на наличните услуги.

Обобщените изводи от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са основа за адекватното планиране на капацитета на социалните услуги и за избора на тяхната форма – начин на осигуряване на достъп и достигане до клиентите, обслужващи едно или няколко населени места в една или повече общини, както и за разработване на „смесени” услуги. Препоръките са съобразени и с нагласите и очакванията, както на различните участници в предоставянето на услугите, така и на настоящите и потенциалните ползватели - рискови групи и индивиди, за които са предназначени социалните услуги и мерки за социално включване.

- ✓ В резултат на отрицателните демографски тенденции се наблюдава трайно застаряване на населението.
- ✓ В чисто икономически план намалението на активното население по населени места и общото застаряване прави особено необходими всички от предлаганите социални услуги, както и осигуряването на по-широк достъп на нуждаещите се до тях.

- ✓ В определени етнически групи се наблюдава увеличаване на ражданията на деца в многодетни и проблемни семейства, както и от непълнолетни майки.
- ✓ Наблюдават се неблагоприятни тенденции във възрастовата и образователна структура на работната сила.
- ✓ Необходимо е да се предприемат решаващи мерки за разкриване на нови работни места в малките населени места или за подобряване на пътната и съобщителна инфраструктура, за да се улесни достъпът до работни места в други населени места като се запази родното място като място за живеене.
- ✓ Във всички общини на областта се наблюдава увеличаване броя на хората в трудоспособна възраст с трайни увреждания, дължащи се на социално значими заболявания (онкологични, психични, заболявания на сърдечно-съдовата система), за които в настоящия момент липсват адекватни услуги в т.ч. и социални.

2.3.1. Общи изводи за услугите за деца

След направения анализ на рисковите групи и съществуващи услуги, са изведени следните изводи и препоръки:

- Услугите, предоставящи ранна превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години, са все още недостатъчно развити на територията на областта. Липсват и услуги за ранна интервенция и работа с майки на ниво родилен дом - няма нито едно «Звено Майка и бебе», нито Кризисни и други центрове и услуги за семейно настаняване, и работа с майки по превенция на изоставянето и ранна бременност; работа с непълнолетни майки, малцинствени групи, които са най-рискови в това отношение. Не съществува социална услуга за рана интервенция на уврежданията.
- Липсва услугата „Спешен прием за деца в риск“.
- Липсват социални услуги от резидентен тип за деца с противообществени прояви и извършили насилие, а тази рискова група се увеличава.
- Подобряване взаимодействието между институциите в работата с всички рискови групи – по-активното включване на образователните институции в процеса на превенция на агресията, противообществените прояви, децата с увреждания и отпадането от училище. Идентифицирана е липса на достатъчно специализирани кадри в училищата, които да работят в тази насока и в екип със специалистите на ЦОП, ЦСРИ, ОЗД, Дневни центрове и други услуги в общността. По-активно включване и на здравните институции по превенция на изоставянето.

2.3.2. Изводи за социалните услуги за възрастни хора с увреждания и за стари хора

Данните от общинския анализ, очертават една положителна картина за общото състояние на качеството на социални услуги за възрастни. Извършената оценка за качеството на услугите налага следните изводи за обективното им състояние :

- Домашния социален патронажи покрива в известна степен потребността от храна и социални контакти на застаряващото население. Към него е разкрито Звено за услуги в домашна среда по ОП „РЧР“, схема „Помощ в дома“. Предлаганите алтернативни социални услуги на територията не обхващат широк кръг от рискови групи и са недостатъчни, да задоволят потребностите на възрастните и хората с увреждания в семейна среда;

- В помощ на лицата с увреждания над 18 години е разкритит ЦСРИ, с капацитет 20 души;

- Социалната услуга „Личен асистент“ по ОП „РЧР“, функционира - обхваща 95 възрастни и деца с увреждания, а „Личен асистент“ по НП „АХУ“ - 10 деца и лица, чийто брой се оказва твърде недостатъчен да покрие реалните потребности на нуждаещите се.

- Основен проблем в системата на социалните услуги, особено за тези предоставящи грижи за хора с увреждания, е липсата на добре мотивирани специалисти да работят в тях. Голямо текучество, недостатъчна квалификация, породени от ниско заплащане, в съчетание със специфичните нужди на целевата група и произтичащите от това отговорности, както и пътуване до работното място, разходите за което са частично поети;

- Липсват услуги за палативни грижи за възрастни хора, които да осигуряват грижи и поддържащо лечение на терминално болни във финална фаза на живота. Хосписа е частен. Формираните такси са много високи и това затруднява реалното им ползване от всички нуждаещи се лица;

- Като пропуск в област Велико Търново се констатира и липсата на следните социалните услуги:

- **Приют** - социална услуга за настаняване до 3 месеца на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности;

- **Кризисен център** за пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация;

- **Център за временно настаняване на бездомни лица** до 3 месеца за задоволяване на ежедневните им потребности;

- **Център за настаняване от семеен тип** – комплекс от услуги и настаняване в среда, близка до семейната за ограничен брой лица /до 15/.

2.3.3. Общи препоръки относно развитието на социалните услуги

- Необходимо е да се развият иновативни услуги за деца в общността , които

да подпомогнат деинституционализацията и развитието на големия брой деца в ситуация на изоставяне;

➤ Необходимо е да се създаде услуга за рана интервенция, с оглед превенция на изоставянето на бебета и малки деца и подкрепа на семействата за осигуряване на адекватни грижи в семейна среда.

➤ Необходимо е изграждането на механизми на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация;

➤ Увеличаване броя на приемните семейства и доставчиците на услугата «Приемна грижа». Повишаване качеството на услугата приемна грижа, повишаване капацитета на приемните родители и прецизен подбор на кандидат – приемни родители;

➤ Повишаване капацитета на действащите и изграждане на нови услуги за деца с увреждания;

➤ Повишаване капацитета и услугите за родители на деца с увреждания;

➤ Повишаване стандартите за финансиране на социалните услуги – направеният анализ и изведените данни показват, че повечето услуги на територията на областта са затруднени да ангажират достатъчно квалифициран персонал, т.к. трудът им не е достатъчно заплатен, поради ниския стандарт на финансиране. Недостатъчното обезпечаване с кадри и специалисти води до понижаване качеството на предоставяната грижа и услуга;

➤ Премахване на институционалния модел на грижа за възрастните хора и хората с увреждания чрез развитие на услуги за дългосрочна грижа и междусекторни услуги в семейна, или близка до семейната среда за хора, зависими от грижите на професионалисти; осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях;

➤ Индивидуализиран процес на оценка на потребностите от интегрирани услуги по функции и по интензивност трябва да включва детайлно проучване на особеностите на лицето, на социалното му обкръжение и предоставяната от близките му подкрепа;

➤ Индивидуален избор на дейностите за подкрепа – потребителят да има правото да избира вида и степента на подкрепа, която да съответства на начина на живот и увреждането, и активно да се включва в избора и прецизирането на продължителността и интензитета на различните дейности за подкрепа;

➤ Необходимо е постигане на устойчивост на предлаганите услуги в общността, финансирани по различни национални/европейски програми. Създадените и установени форми на социална подкрепа в общността като „Личен асистент“, „Социален

асистент“, „Домашен помощник“ все още са зависими от отпускания финансов ресурс, а не от наличните потребности в общините;

➤ Да се подобри капацитета и взаимодействието при реализирането на комплексни услуги в сферата на образованието, здравеопазването, спорта, заетостта и социалните услуги при постигане на общи цели за социално включване;

➤ Необходимо е да се организират регулярни информационни кампании във връзка с представяне и осведомяване на широката общественост за видовете, целите и целевите групи, към които са насочени социалните услуги.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3. Визия и цели

3.1. Визия

Община Свищов - община с достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, даващи възможност за социална интеграция и пълноценен живот на всички лица и групи в риск.

Създаването и приемането на Общинска стратегия за социални услуги изразява стремежа на всички участници да допринесат за развиването на модерна социална политика. Тази стратегия предвижда изградена мрежа от достъпни и качествени социални услуги, осигуряваща възможност за повишаване качеството на живот на всички деца и лица, попаднали или живеещи в риск, чрез предоставяне на пълноценна грижа за създаване на условия за реално включване.

Чрез общинската стратегия, община Свищов се присъединява и към европейските принципи на хуманност и солидарност, като осигурява достъпни и качествени социални услуги, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

3.2. Ценности и принципи

Основна ценност в социалната работа е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. При планирането и предоставянето на социални услуги Общинската стратегия следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи и правата на детето, и утвърждава следните **ценности**, споделени от всички заинтересовани страни:

- **Човекът с неговата неповторима индивидуалност и уникалност, толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;**
- **Зачитане на човешките права и свободи, уважение и признание на достойнството на всеки човек, общност и група с особен акцент върху правата на децата;**
- **Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на общинската стратегия;**
- **Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.**

В хода на работата всички страни, ангажирани с разработването на стратегията, се обединиха около следните **принципи и подходи**, които ще бъдат следвани при изпълнението на планираните дейности и мерки:

- ◆ Социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;
- ◆ Осигуряване на най-добрия интерес на потребителя;
- ◆ Индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- ◆ Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип;
- ◆ Гарантиране на равен достъп до услуги на всички жители и достигане на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;
- ◆ Достъп до услуги в изолирани населени места чрез мобилност на услугите, иновативност и гъвкавост в планирането и управлението;
- ◆ Интегриран подход към решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- ◆ Проактивност в обхващането на рисковите групи;
- ◆ Добро управление, ефикасност и ефективност на социалните услуги, мрежи и партньорства;
- ◆ Надграждане над добрите практики и опит в услугите, постоянно повишаване на квалификацията и уменията и учене от собствения опит;
- ◆ Постоянно оптимизиране на качеството на социалните услуги.

3.3. Направления и приоритети на стратегията

За да се постигне качествена промяна в социалната среда и желаното бъдещо равнище на социалните услуги, предначертано от визията на Стратегията, е необходима целенасочена интервенция в няколко приоритетни направления.

Ключовите приоритетни направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови/критични социални проблеми на жителите на общината. Приоритетните направления са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Избраните приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги включват:

Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата. Деинституционализация на грижите за деца ще донесе коренна промяна в социалните услуги в чрез развитието на мрежа от услуги с цел подкрепа на семействата в риск за грижа за децата и превенция на изоставянето, както и извеждане на децата от специализираните институции.

Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение, осигурявайки достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не напускат собствения си дом и общност, също така за подобряване достъпа до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Създаване на условия за качествено предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в стратегията, обхващат:

Приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси.

В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

Приоритетно направление 5: Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно партньорство между общините в област Велико Търново за развиване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Характерът на проблемите на хората в риск изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

3.4. Цели

3.4.1. Общи и специфични цели

Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел: Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции.

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство.

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството.

Да се осигури възможност за подкрепа на семейства, отглеждащи бебета и малки деца от 0 до 6 години с увреждания или в риск от развитие на увреждане чрез прилагане на семейно медирана интервенция.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата.

Специфична цел 1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.

Специфична цел 1.5. Да се трансформират и закрийт специализираните институции за деца.

Специфична цел 1.6. Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Специфична цел 1.7. Да се подпомогне социалната интеграция на младежите, напускащи СИ.

Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица

Обща цел: Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на възрастните хора с увреждания.

Специфична цел 2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип и реинтеграционни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционалния модел на грижа.

Специфична цел 2.3. Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания.

Специфична цел 2.4. Изграждане на социални услуги за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности.

Специфична цел 2.5. Изграждане на адекватни социални услуги за грижа за пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация.

Специфична цел 2.6. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск.

Специфична цел 2.7. Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел: Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Специфична цел 3.1. Създаване на възможности за независим живот на възрастните хора чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните потребности на хората.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси

Обща цел: Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

Специфична цел 4.1. Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.

Специфична цел 4.2. Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на персонала, предоставящ социални услуги.

Специфична цел 4.3. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

Приоритетно направление 5: Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

Обща цел: Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Специфична цел 5.1. Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги.

Специфична цел 5.2. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

3.4.2. Ключови индикатори за постиженията на Стратегията

Постигането на набелязаните общи и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори, които показват напредъка в решаването на идентифицираните проблеми и разликите при сравнението на показателите.

Основните индикатори за промяната в системата на социалните услуги в област Велико Търново, постигната в рамките на областната стратегия, са:

- Промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги чрез увеличаване на дела на услугите в общността и намаляване на услугите от резидентен тип – съотношение 10:1 на ползвателите в полза на услугите в общността;
- Постигнато съотношение 10:1 между децата - ползватели на услуги: брой на децата в алтернативна семейна грижа – към броя на децата в резидентна грижа;

- Увеличен териториалния обхват на рисковите общности и индивиди чрез развитие на мобилни услуги за нуждаещи се хора и пръснати рискови групи от изолирани населени места;
- Работещ Регионален ресурсен център за развитие на човешките ресурси в област Велико Търново;
- Повишен капацитет за управление на СУ на поне 10 представители на администрацията, дирекции социално подпомагане и поне 50 души персонал на доставчиците на услуги;
- Осъществени поне 1 междуобщинска социална услуга, обхващаща потребители от повече от 1 община;
- Инициирани и развити 2 смесени междусекторни услуги и/или мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи.

Ключовите качествени индикатори за успеха на осъществената интервенция по отношение на постигнатата **промяна в ситуацията в община Свищов** и ползите за рисковите групи в резултат от петте години изпълнение на Стратегията са:

- Осигурена подкрепа за поне 40% от уязвимите семейства и деца;
- Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от изоставяне към края на стратегията;
- Степен на намаляване/предотвратяване на изоставянето на деца от семейства в риск в резултат от услугите за превенция (постигнат процент на задържане на детето в семейството от общия брой деца в риск от изоставяне, обхванати в услуги за превенция);
- Намаление с 90 % на броя на децата, отглеждани в специализирани институции;
- Намаление с 80% на отпадналите от училище деца;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 40% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;
- Предотвратена преждевременна институционализация на най-малко 20 самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент);
- Създаден капацитет за обхващане на поне 60% от децата с увреждания в рехабилитация или различни форми на заместваща, дневна грижа;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 40% от старите хора в община Свищов с приоритетно обхващане на самотно живеещите в изолирани населени места извън общинския център;
- Развита и работеща поне 1 нова услуга за деца и семейства – ранна интервенция.

Измерването на напредъка по тези показатели ще покаже до каква степен изпълнението на стратегията е допринесло за модернизацията на социалните услуги и политики за социално включване в община Свищов в съответствие с националните приоритети за деинституционализация, подкрепа на интегритета на семейства и общности и европейските ценности.

4. Интервенция – социални услуги и мерки

4.1. Мерки и дейности по Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Обща цел: Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване и развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции.

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането /отглеждането им/ им в биологичното семейство.

Мярка 1.1.1. Общински и областни програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството и първична превенция на изоставянето.

Дейност 1.1.1.1. Оказване на съдействие от Център за обществена подкрепа.

ЦОП оказва съдействие на уязвими семейства по отношение на създаване условия за задържане на децата в семейството и първична превенция на изоставянето.

Тези дейности включват разширяване на мобилната работа на ЦОП за издирване на уязвими семейства (най-вече от високо рискови общности), оказване на подкрепа за изграждане на умения за отговорно родителство и подкрепа при приемане и отглеждане на детето, съдействие за продължаване на образованието, при намиране на работа, за осигуряване на жилище и подходящи битови условия, за социално подпомагане и други. Ще се осъществяват съвместни дейности на ЦОП с неправителствени организации за разработване на различни програми, насочени към уязвимите семейства. Ще се изготвя ежегодно програма за закрила на детето и план за развитие на социалните услуги.

Дейност 1.1.1.2. Разкриване на кабинети по семейно планиране с цел подобряване на здравната профилактика за майчинството в съответствие с националните приоритети.

Дейностите ще се осъществяват в партньорство между Община, ДСП, лични лекари и ЦОП. Те ще организират здравно-социални програми за семейно планиране – информирание и консултиране, услуги за репродуктивно здраве, обучения, информационни кампании, насочени към младежи, родители и семейства в риск. Дейността в тези кабинети ще допринесе и за превенцията на нежеланата бременност и за намаляване на риска от изоставяне и институционализация на новородени деца.

Ще стартират програми за ранна превенция на деца във възраст от 0 до 3 години, включително на новородени деца. Дейностите за ранна превенция на изоставянето изискват и ще привлекат смесен екип от специалисти – здравни и социални работници, юристи, психолози, логопеди, рехабилитатори и други. Те ще включват:

- Предоставяне на информация, социални и психологически консултации, юридическа подкрепа, посредничество за решаване на социални проблеми и/или насочване към други социални услуги за младите майки в риск да изоставят детето си;
- Подкрепа на бременни жени през бременността, раждането и удовлетворяването на първите нужди на бебето – емоционални и материални;

Подкрепа за майките и семействата на новородени деца с увреждания, които ще се подкрепят от социални работници и/или психолог от ДЦДУ. *За целта е необходимо разширяване на дейността на действащия ДЦДУ, като комплекс за социални услуги, който да включва както работата с деца с увреждания от 3 до 18 години, така и услугата Ранна интервенция за семейства, отглеждащи деца с увреждания или в риск от увреждане от 0 до 6 години.*

- Подкрепа на семейства, отглеждащи бебета и малки деца с увреждания или в риск от развитие на увреждания чрез прилагане на семейно медирана интервенция.

Дейност 1.1.1.3. Информационни кампании и здравна просвета сред учениците в среден и горен курс и младежите по въпросите на семейното планиране и превенция на нежелана и ранна бременност.

Те ще се изпълняват от общопрактикуващи лекари и училища и ще включват здравно-социални консултации за майки и семейства в риск, образователни програми и здравно просвета сред подрастващите и младежите в училищна възраст за намаляване на нежеланите и рисковите бременности.

Мярка 1.1.2. Развитие на нови програми на ЦОП за превенция на изоставянето и подкрепа на уязвими семейства.

Дейност 1.1.2.1. Продължаване и разширяване на дейностите на ЦОП:

- за подкрепа на бременни жени;
- за информиране, консултиране и правна подкрепа за млади майки в риск да изоставят детето/децата си и посредничество за решаване на проблемите им;

Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца.

При определени условия настаняването при близки и роднини чрез мярка за закрила може да осигури устойчива семейна грижа и възможност за трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставеното дете.

Дейност 1.1.3.1. Проучване и оценка на възможността на семейството на роднини или близки да поемат грижите по отглеждането и възпитанието на дете от СИ;

Дейност 1.1.3.2. Предприемане на мярка за закрила „Настаняване при роднини или близки“, съгласно Закона за закрила на детето;

Дейност 1.1.3.3. Консултиране и подкрепа на семейства на роднини или близки;

Дейност 1.1.3.4. Финансова подкрепа на семейства на роднини или близки, съгласно Закона за закрила на детето;

Дейност 1.1.3.5. Наблюдение на грижите за децата, настанени при роднини или близки;

Дейност 1.1.3.6. Създаване на социална услуга за ранна интервенция на уврежданията за подкрепа на семейства при отглеждането на деца;

Дейност 1.1.3.7. Социална работа за повишаване на родителския капацитет и превенция на negliжирането на деца отглеждани в семейна среда.

Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването

Дейност 1.1.4.1. Провеждане на обучения на кандидат-осиновители, посредством които се предоставя точна информация за спецификата на осиновяването, необходимите документи за кандидатстване за осиновяване, процедурата по осиновяване, потребности на децата и

спецификата на възрастовото развитие в детска възраст, подготовка за срещата с детето и други.

Дейност 1.1.4.2. Подкрепа на осиновителите за справяне с проблемите след осиновяване на детето.

Дейност 1.1.4.3. Директна работа с детето след осиновяването.

Предоставяне на подкрепа на осиновените деца при развитие на тяхната идентичност, както и по отношение загубите, които преживяват в процеса на осиновяване, трудности в адаптация и други.

Дейност 1.1.4.4. Провеждане на информационни кампании.

Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в община Свищов

Дейност 1.1.5.1. Развитие на Приемната грижа - Развитието на услугата следва да се разбира както като повишаване на качеството ѝ, така също и като увеличаване броя на приемните семейства, прецизен избор на кандидатите за приемни родители, повишаване на капацитета на приемните родители.

Дейност 1.1.5.2. Информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството.

Дейност 1.1.5.3. Методическа помощ и подкрепа, обучение по приемна грижа и други свързани с развиване и предоставяне на социалната услуга "Приемна грижа".

Дейност 1.1.5.4. Подпомагане на приемните родители да осъзнаят временния характер на приемната грижа и важността на осиновяването като постоянна, дългосрочна грижа за детето, ефективно взаимодействие между институциите, ангажирани с този процес при стартиране на процедура по осиновяване, подкрепа на приемните семейства в процеса на осиновяване на детето, подкрепа на приемното дете в процеса на осиновяване.

Дейност 1.1.5.5. В рамките на приемната грижа - създаване на алтернативни форми за краткосрочна грижа за изоставени деца (новородени и по-големи) с настаняване по спешност, като превенция на настаняването в СИ. Определяне на професионални приемни семейства в общината за спешно, краткосрочно настаняване на изоставени деца (новородени и на по-късна възраст) за периода на процедурите по осиновяване, или за намиране на решение за грижата за детето (настаняване при близки и роднини или приемна грижа).

Дейност 1.1.5.6. Разработване на проекти за развитие на Приемната грижа.

Дейност 1.1.5.7. За предоставяне на социалната услуга „Приемна грижа“ в периода 2016-2018 г. Община Свищов реализира проект „Приеми ме 2015“ в партньорство с Агенция за социално подпомагане по ОП РЧР 2014-2020 г. След приключване на проектните дейности и вземане на Решение на общински съвет е планирано социалната услуга „Приемна грижа“ да се предоставя от 10 приемни родители с финансиране от държавния бюджет след изготвяне на единен разходен стандарт за издръжка на социалната услуга.

Мярка 1.1.6. *Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране*

Дейност 1.1.6.1. Планиране и реализиране на дейности по промоция на здраве и профилактика на болестите, насочени към ограничаване на рисковите за здравето на учениците фактори (тютюнопушене, ниска физическа активност, нездравословни хранителни навици, консумация на алкохол, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане, употреба на наркотични вещества и други).

Дейност 1.1.6.2. Здравно образование на деца от предучилищна възраст, ученици и родители (интерактивни обучения, тренинги, беседи, презентации) по теми, свързани с рисковите поведенчески фактори за хроничните незаразни болести и факторите в околната среда.

Дейност 1.1.6.3. Изграждане на капацитет за профилактика у професионалистите и партньорите, както и единен подход към възникналите проблеми - обучения и оказване на методична консултативна помощ на директори на училища, педагози, психолози, медицински специалисти от здравните кабинети в детските и учебни заведения, и други професионалисти.

Дейност 1.1.6.4. Мобилизиране на общности за дейности по профилактика на болестите и промоция на здраве – организиране на инициативи за превенция на: тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане и други, и опазване на околната среда (кампании, празници на знанието, конкурси, арт-работилници, дискуссионни въртележки, „клиника на открито“, състезание по безопасност на движението „Мама, татко и аз“, интернет платформа за споделяне на добри практики в областта на превенцията на рисковите за здравето на учениците фактори и промоция на здравето и други).

Дейност 1.1.6.5. Мониторинг на промените в начина на живот, изследвания и оценки, изследване за разпространението на основните поведенчески (тютюнопушене, хранене, физическа активност, употреба на алкохол), биологични (артериално налягане, индекс на телесна маса) и други фактори на риска сред учениците в областта, както и за нивото на техните знания, умения и навици за здравословен начин на живот; социологически проучвания по актуални здравни проблеми (обект на „Здрави деца в здрави семейства”); мониторинг и оценка на храненето на организирани детски и ученически колективи; мониторинг и оценка на здравословното състояние на децата и учениците в общината и други;

Дейност 1.1.6.6. Изготвяне и отпечатване на здравно-образователни и информационни материали – дипляни, календари, флаери, книжки, методични ръководства за професионалисти и други.

Дейност 1.1.6.7. Прилагане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност.

Осъществява се от здравната система със съдействието на ЦОП, които да улеснят връзката между здравната система и бъдещите майки от семейства и общности в риск. Целта на програмата е да подобри здравната профилактика за майчинството в съответствие с националните приоритети. Целевите мерки трябва да обхванат всички бъдещи майки в областта чрез здравна профилактика и задължителна пренатална диагностика на риска от увреждане. Същевременно, при изпълнението на тези мерки, личните лекари, женската консултация и акушерките да идентифицират случаи на потенциален риск от изоставяне на дете и да насочват към ОЗД.

Дейност 1.1.6.8. Осигуряване на финансови средства от бюджета на общината за реализиране на общинска програма за асистирана репродукция.

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството.

Мярка 1.2.1. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.

Дейност 1.2.2.1. Изграждане на дневни центрове за деца, младежи и възрастни, и развиване на услугите в тях.

Дейност 1.2.2.2. Участие в проекти и програми, насочени към превенция на зависимостта от институционален тип грижи, подобряване качеството на живот на деца и възрастни хора с увреждания и тежко болни лица с ограничения или в невъзможност за самообслужване и създаване на възможности за социално включване.

Дейност 1.2.2.3. Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи – личен асистент, социален асистент, домашен помощник.

Дейност 1.2.2.4. Предприемане на адекватни мерки за обособяване на обща сграда за предоставяне на социалните услуги в ДЦДУ – извършване на ремонтни дейности на помещения в обособения УК „Алеко Константинов” в община Свищов, позволяващи събирането на двете групи на социалната услуга – първа и втора възрастова група.

Мярка 1.2.3. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.

Дейност 1.2.3.1. Разширяване на услугите, предоставяни в семейна среда на деца с увреждания.

За удовлетворяване на потребностите на децата с увреждания и оказване на подкрепа на техните семейства при отглеждането им, усилията ще бъдат насочени към разширяване на териториалния обхват на услугата „Личен асистент” и увеличаване броя на обслужваните деца.

Дейност 1.2.3.2. Предоставяне на услуги в домашна среда по схема „Независим живот” по ОПРЧР и по национални програми.

Дейност 1.2.3.3. Предоставяне на почасови услуги за деца (гледане въщи, придружаване до детски заведения):

- Услуги за подпомагане в ежедневните грижи на родители, които отглеждат деца с увреждания;
- Услуги, свързани с материално подпомагане (храна, дрехи, памперси, други) за деца с увреждания (0-1 година) и в случаи на тежки социални проблеми;
- Консултации и формиране на групи за взаимопомощ.

Услугите ще се предоставят от ДЦДУ, съвместно с общински администрации, лечебни заведения, дирекции “Социално подпомагане”, НПО и граждански инициативи.

Дейност 1.2.3.4. Разработване на подходящи програми за продължаване работата в семейна среда, с насоки от страна на специалистите от ДЦДУ.

Дейност 1.2.3.5. Разширяване и надграждане на провежданите терапевтични намеси, с оглед тяхната ефективност за развитието на децата.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата.

Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда.

Дейност 1.3.1.1. Развитие на услуги в рамките на ЦОП за развитие на родителските умения. Подкрепата за семейства с деца в риск за превенция на изоставянето и negliжирането на деца, отглеждани в семейна среда включва:

- Посредничество, информиране, социални, психологически консултации за уязвими семейства с деца;
- Училище за родители и обучения за добро родителство;
- Повишаване на чувствителността – промяна на нагласите и уменията на родителите за стимулиране на ранното детско развитие;
- Информирание и консултиране за наличните форми на социално подпомагане и подкрепа, достъп до административни услуги;
- Подкрепа и придружаване за достъп до административни и други услуги за социална подкрепа;
- Подкрепа за достъп до услуги по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация, активни мерки на пазара на труда и заетост;
- Подкрепа за достъп до здравни грижи – издирване, подкрепа и консултиране за здравно осигуряване и налични здравни грижи;
- Семейно консултиране и подкрепа на семействата за преодоляване на семейни кризи и взаимоотношения в семействата, което ще се осъществява от ЦОП;
- Училище за бъдещи родители – работа с бъдещите родители за информиране и консултиране по въпроси, свързани с пренаталното развитие; процеса на раждане и след родилния период; подкрепа за посрещане на детето – във физически и емоционален план; следродилна рехабилитация.

- Съдействие за осигуряване на достъп до жилища, заетост, социално подпомагане.

Дейност 1.3.1.2. Инициране на смесени социално-образователни дейности в училище за консултиране, развитие на родителски капацитет и умения за отговорно родителстване. Необходимо е сътрудничество между училището и неправителствените организации за подобряване на грижата за децата в семействата.

Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисково поведение при деца и младежи;

Дейност 1.3.2.1. Провеждане на лекции по Национална програма „Полицията в близост до обществото” в учебните заведения и социални институции за отглеждане на деца в неравностойно социално положение.

Дейност 1.3.2.2. Реализиране на образователни програми за опасностите и последиците от употребата на наркотици и алкохол, тютюнопушене, трафик на хора, сексуална експлоатация и информиране по въпросите на насилие и пренебрежение.

Дейност 1.3.2.3. Провеждане на информационни кампании и образователни програми, извънучилищни дейности и обмисляне на личното време на децата.

Дейност 1.3.2.4. Създаване на условия и среда за развитие на уменията и интересите на децата в областта на изкуството и спорта, чрез поддържане и разширяване на общински програми за ангажиране и осмисляне на свободното им време.

Дейност 1.3.2.5. Обучение и придобиване на умения за осъществяване на превантивна дейност сред връстници на ученици от общообразователните училища.

Дейност 1.3.2.6. Превенция на насилието и подкрепа на деца, жертви на малтретиране, насилие и negliжиране – социална и психотерапевтична работа с деца, жертви на насилие и техните семейства.

Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.

Дейност 1.3.3.1. Съвместна работа на центъра за обществена подкрепа, местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, органите на МВР и Отдел „Закрила на детето” и училищата в подкрепа на деца и младежи с рисково поведение и преодоляване на последиците от него.

Услугите ще са фокусирани върху подкрепата за превенция и преодоляване на отклоняващото се поведение при децата и младежите и директна работа с деца/младежи с девиантно поведение. Ще се предоставят от ЦОП, който ще организира информационни

кампании, ще извършва консултиране и конкретна работа с деца и младежи с рисково поведение. С децата с проблемно поведение ще продължат да работят и обществените възпитатели към МКБПМН. Те ще извършват консултиране на деца извършители на противообществени прояви и деца в риск.

Необходима е превенция, която да акцентира върху възможностите за преодоляване на отчуждаването на децата от социалните норми и ценности, да се ангажира свободното им време. Особено важно място заема училището и подкрепата, оказвана там. Предвижда се ангажирането на децата/младежите чрез организирането на извънкласни занимания и дейности, образователни програми.

Дейност 1.3.3.2. Дейности на ЦОП по направление от ОЗД и МКБПМН – консултации, посредничество и подкрепа за деца, жертви на насилие, трафик и зависимости, както и специализирани програми за работа с деца извършители на противообществени прояви, насилие, рисково поведение.

Дейност 1.3.3.3. Предотвратяване на първия опит с наркотични вещества и редовната употреба и злоупотребата с наркотични вещества, както и развиването на зависимости чрез:

- Повишаване нивото на информираност на младите хора относно проблемите, свързани с употребата и злоупотребата с наркотични вещества, като им се осигури обективна информация, базирана на научно-доказани факти;
- Активно ангажиране на много партньори за изграждане на здравословна среда, намаляване на търсенето на наркотични вещества, посредством реализиране на последователни, системни и адекватни действия във всички сфери от живота на младите хора - училище, семейство, местата за забавление;
- Изграждане на позитивни нагласи към здравословен начин на живот - ефективната превенция на наркотичната употреба включва изграждане на позитивна нагласа у младите хора към здравословни модели на поведение.

Дейност 1.3.3.4. Повишаване квалификационните умения на професионалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушения от деца, чрез разработване и прилагане на квалификационни програми.

Специфична цел 1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.

Мярка 1.4.1. *Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички подлежащи деца.*

Дейност 1.4.1.1. Продължаване на практиката за осигуряване на безплатни помагала за всички пет и шестгодишни деца чрез МОН.

Дейност 1.4.1.2. Продължаване реализирането на Програма „Училищен плод“ за детските градини и предучилищна възраст, финансирана от фонд „Земеделие“.

Дейност 1.4.1.3. Продължаване на практиката за подпомагане храненето на всички деца в предучилищна възраст чрез финансиране от МОН.

Дейност 1.4.1.4. Продължаване на практиката за осигуряване на допълнително обучение на децата от подготвителните групи.

Дейност 1.4.1.5. Продължаване на практиката таксите за предучилищна възраст да се формират само на базата на храноден.

Дейност 1.4.1.6. Осигуряване на достатъчно места в детските градини и в подготвителните групи в училищата.

Дейност 1.4.1.7. Осигуряване на транспорт за децата, подлежащи на задължително предучилищно образование от селища, в които няма детска градина до най-близката детска градина в общината.

Дейност 1.4.1.8. Подкрепа на детските градини за дейности по проекти.

Дейност 1.4.1.9. Установяване на всички подлежащи деца и проследяване на записването им в предучилищна подготовка – изпълнява се от учителите, с подкрепата на общината, О “ЗД”, социалните работници, НПО.

Дейност 1.4.1.10. Разкриване на достатъчен брой подготвителни класове в училище и/или предучилищни групи в детските градини.

Дейност 1.4.1.11. Провеждане на срещи и посещения по домовете за информиране и мотивиране на родителите, които не са записали децата си за предучилищна подготовка.

Дейност 1.4.1.12. Реализиране на проекти за подкрепа на предучилищното възпитание на деца.

Мярка 1.4.2. *Програми за превенция на отпадането от училище с цел намаляване с 80% на отпадналите деца и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи.*

Дейност 1.4.2.1. Прилагане на специален подход в работата с родители – активно включване в общи дейности, и превръщане на родителите в партньори на училището.

Дейност 1.4.2.2. Работа на училищните настоятелства (обществени съвети) с родители на застрашени от отпадане деца.

Дейност 1.4.2.3. Адаптиране на програми и методи, както и форми на комуникация, за да се създадат възможности за включващо обучение там, където е необходимо.

Дейност 1.4.2.4. Осигуряване допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане от училище чрез допълващо обучение, извънкласни форми включително по време на ваканции.

Дейност 1.4.2.5. Изграждане на партньорство и взаимодействие между социалните услуги, НПО и организациите, ангажирани с образованието, за образователна интеграция и реинтеграция на децата.

Дейност 1.4.2.6. Осигуряване на условия за възпитание и обучение на деца и ученици с различен етнически произход в общинските детски градини и училища.

Дейност 1.4.2.7. Разработване на проекти, целящи превенция на отпадането на децата от училищата.

Мярка 1.4.3. *Осигуряване на качествена интегрирана предучилищна подготовка и образование за децата с увреждания. Обхващане на децата с увреждания в подходящи форми на включващо образование.*

Дейност 1.4.3.1. Поетапно изграждане в общинските детските градини и училища на елементи на достъпна архитектурна среда за деца с увреждания.

Дейност 1.4.3.2. Осигуряване на адекватна помощ от логопеди и други корекционни специалисти.

Дейност 1.4.3.3. Продължаване на работата на назначените психолози във всички детски градини.

Дейност 1.4.3.4. Осигуряване на възможност за индивидуално обучение и/или самостоятелна форма на обучения за деца и ученици с увреждания и със специфични здравословни проблеми.

Дейност 1.4.3.5. Обхващане на децата с увреждания в масовите детски градини и ясли.

Дейност 1.4.3.6. Интегриране на децата с увреждания в масови общообразователни училища за обучение с подкрепата на ресурсни учители.

Дейност 1.4.3.7. Подпомагане на адаптацията на изведените деца от помощни училища към масовите общообразователни училища.

Дейност 1.4.3.8. Разработване и реализация на проекти. Поддържане на изнесеното обучение на помощно училище.

Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.

Дейност 1.4.4.1. Създаване на обществени съвети в общинските детски градини и училища.

Дейност 1.4.4.2. Включване на родителите в дейности по проекти, разработени и изпълнявани от детските градини и училищата.

Дейност 1.4.4.3. Разработване и реализация на проекти.

Дейност 1.4.4.4. Координирани и редовни срещи на училищно ръководство, настоятелство и местна и държавна власт. Подготвяне и изпълнение на правила.

Дейност 1.4.4.5. Дейности за изграждане на капацитета в училищата и детските градини за включване на родителите и създаване на интегрираща среда в училищата и детски градини, които да включват:

- обучения на учители и директори на училища и детски градини;
- обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини

Специфична цел 1.5. Развитие на качествени социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Мярка 1.5.1. Изграждане на ЦНСТ, ЗЖ.

Дейност 1.5.1.1. Във връзка с реструктурирането на СУПЦ „Св. Климент Охридски“, изграждане на територията на с. Овча могила:

- ЦНСТ за деца и младежи без увреждания;
- ЗЖ за лица с умствена изостаналост;

Специфична цел 1.6. Да се подпомогне социалната интеграция на младежите, напускащи СИ и услуги от резидентен тип.

Мярка 1.6.1. Програми за изграждане на социални умения на децата, настанени в СИ и услуги от резидентен тип.

Дейност 1.6.1.1. Продължаване на работата с настанените деца/младежи по различни програми и проекти за изграждане на социални умения за водене на самостоятелен начин на живот.

Дейност 1.6.1.2. Програма за изграждане на социални умения в децата и младежите, настанени в центрове за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания.

Дейност 1.6.1.3. Продължаване на съвместна работа с иновативните услуги - мобилни центрове за работа с деца, лишени от родителска грижа и мобилни центрове за информиране, консултиране, обучение и подкрепа на деца.

Цели да развие социалните умения у младежите и включва: развитие на умения за организиране на бита и ежедневието, информиране и консултиране относно работата на институции, развитие на умения за социално представяне и други.

Дейност 1.6.1.4. Реализиране на национални и европейски програми.

Мярка 1.6.2. Разкриване на защитено жилище за адаптация към самостоятелен живот на младежи.

Дейност 1.6.2.1. Изграждане на Защитено жилище за лица с умствена изостаналост на територията на с. Овча могила, във връзка с реструктурирането на СУПЦ „Св. Климент Охридски.

Мярка 1.6.3. Програми за социална и трудова интеграция на младежите, напуснали СИ и услуги от резидентен тип.

Дейност 1.6.3.1. Предоставяне на подкрепа към младежите, напускащи СИ и резидентни услуги – информиране, предоставяне на консултации, съдействие и посредничество за намиране на работа и самостоятелно жилище.

Дейност 1.6.3.2. Програми за професионална квалификация на младежите, напускащи СИ и резидентни услуги – включване в курсове за професионална квалификация към ДБТ, или по проекти, подкрепени от ОПРЧР и националните програми за заетост.

Дейност 1.6.3.3. Подпомагане на младежи, завършващи средно образование или професионално обучение и напускащи социални институции за деца, центрове за

настаняване от семеен тип или защитени жилища, в рамките на инициативата на Президента на Република България „Подкрепи една мечта”.

На местно равнище дейностите ще продължат да се изпълняват от междуведомствени екипи включващи експерти от: ДБТ, АСП, ЦОП, общинските администрации, училищата, СУПЦ, специализираната институция и от услугите от резидентен тип.

Дейност 1.7.3.4. Реализиране на национални и европейски програми.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в община Свищов – Направление 1: ПОДКРЕПА НА ДЕЦА В РИСК И ТЕХНИТЕ СЕМЕЙСТВА. ПРЕВЕНЦИЯ НА ИЗОСТАВЯНЕТО И ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА ГРИЖИТЕ ЗА ДЕЦА.

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца									
1.	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания и техните семейства	Община Свищов	30	30	30	ДЦДУ е комплекс за предоставяне на социални услуги в общността за деца с увреждания, който осигурява условия за обслужването им през деня (целодневно, полудневно, почасово), отговарящо на потребностите от рехабилитация, обучение, психологична подкрепа, логопедично консултиране и терапия, организация на свободното време, лични контакти, развитие на битови и социални умения в приятелска и близка до реалната среда.	Гр. Свищов	Държавно делегирана дейност -налагане на терапевтичните намеси и въздействия /2016/ - организиране на изнесена паралелка за деца със специални потребности и включването им в обучителен процес /2016/ - ремонт на помещения в УК „Ал. Константинов“ - Свищов за предоставяне на единна материална база на ДЦДУ /2017/ - Развитие на социална услуга за ранна интервенция на уврежданията и подкрепа на семейства, отглеждащи бебета и малки деца до 7 год. /2018/

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
2.	ЦОП	Деца и семейства в риск, живеещи на територията на Община Свищов: - Деца в неравностойно социално положение; -Семейства, при които има риск да изоставят децата си; -Деца и младежи от специализирани институции; -Деца в риск от отпадане от образователната система; -Деца с прояви на отклоняващо се поведение; -Деца, свидетелствали или пострадали от насилие; -Осиновени деца и семейства им; - Деца настанени в приемни семейства.	Гр. Свищов и 14 кметства в Общината	50	60	70	Осн. дейности: Социално, психологическо и педагогическо консултиране на деца и семейства за: - Превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата чрез инвестиции в ранното детско развитие. - Подобряване на готовността на децата за включване в образователната система и подкрепа за формиране на родителски умения сред уязвимите групи родители с цел повишаване общото благосъстояние на децата; повишаване мотивацията за учене; - Разширяване обхвата на услугите, свързани с грижи за деца и семейства с ниски доходи; - Обучение и проучване на кандидати за осиновители и приемни родители; - Двугодишно наблюдение на осиновени деца; - Подкрепа на приемните родители в процеса на преодоляване на бариерите в общуването с детето; Фокус на услугата ЦОП Комплекс от социални услуги, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от	Гр. Свищов, ул. „33 Свищовски полк“ № 67, ет. 2	От м.март 2012 г. - Държавно делегирана дейност. Капацитет - 50 места; Численост на персонала – 10 щ.бр. /директор; соц.работник – 3; психолог – 3; педагог – 3; счетоводител – 0.5; хигиенист – 0.5; Материална база: 2011 г. – 3 кабинета; 2012 г. – 7 кабинета; 2013 г. – саниране на сградата; обзавеждане на кабинети. 2014 г. – кабинет по СБУ; осигуряване отопление в коридор и фойе/ /климатик и конвектори/; радиатори/;

№	Услуга - име, вид	Потребители		Калашет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
3.	Защитено жилище за лица с умствена изостаналост	- Младежи и девойки от специализирана институция над 16 годишна възраст с дълъг институционален престой; --Лица , завършващи професионалното си обучение в СУПЦ, за които към момента няма възможност за реинтеграция в семейна или близка до семейната среда;	Община Свищов/Област Велико Търново	12	12	12	институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осигурители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви. Планирани насоки за развитие: За периода 2016 – 2020 г.: - Подобряване условията за провеждане на превантивна дейност и групова работа - ремонт и оборудване на мултимедийна зала; - Участие на екипа в специализирани обучения; - Провеждане на ежемесечна супервизия за специалистите. - Младежи и девойки от специализирана институция над 16 годишна възраст с дълъг институционален престой, за които към момента няма възможност за реинтеграция в семейна или близка до семейната среда; -Лица , завършващи професионалното си обучение в СУПЦ, за които към момента няма възможност за реинтеграция в семейна или близка до семейната среда;	с. Овча Могила	Предприети мерки за компенсирана промяна на СУПЦ

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
4.	ЦНСТ за деца и младежи без увреждания	Деца в риск, лишени от родителски грижи; деца и лица от 14 до 29 годишна възраст.	Община Свищов		15	15	Социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, деца в риск, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. В центъра се създава среда близка до семейната, при която децата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване и придобиват основно и професионално образование.	с. Овча Могила	Изготвяне на необходимата документация във връзка с преструктурирането на СУПЦ.
5.	Център за ранна интервенция на уврежданията	Деца в риск от 0 до 6 годишна възраст и семейства им.	Община Свищов		20	20	Деца в риск от 0 до 6 годишна възраст и семейства им.	Гр. Свищов	
6.	Приемна грижа	Деца лишени от родителска грижа; деца в риск от попадане в социална институция	Община Свищов	10	10	20	Предоставяне на услугата „Приемна грижа“ в община Свищов - доброволна, професионална и заместваща - като инструмент за превенция на настаняването в специализирана институция на децата от целевите групи и/или тяхната деинституционализация.	Гр. Свищов	Налична по ОПГРГР” Схема „Приемни ме 2015”

4.2 Мерки и дейности по Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Обща цел : Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на хората с увреждания.

Мярка 2.1.1. Подкрепа от ЦСРИ за обхващане на хората с увреждания .

Дейност 2.1.1.1. Изграждане на планирана двупосочна мобилна мрежа в община Свищов. ЦСРИ осигуряват за хората с увреждания необходимата медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Освен това семействата и близките, които полагат грижи за хора с увреждания, получават в ЦСРИ специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо). Чрез осигуряване на специализиран транспорт клиентите могат да бъдат доведени до услугата в ЦСРИ, което ще спомогне за намаляване на техните транспортни разходи, което от своя страна ще е предпоставка за увеличаване на посещаемостта в услугата. Чрез изграждане на транспортна мрежа услугата ще стане по-достъпна и изолацията на хората с увреждания ще намалее.

Мярка 2.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства

Дейност 2.1.2.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания.

Услугите домашен помощник, социален и личен асистент осигуряват така необходимите домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. Те позволяват на хората с увреждания по-дълго да живеят в своя дом и в семейна среда, както и да избегнат институционалния тип грижа. Услугите се предоставят по национални програми и по проекти. Към настоящият момент те не могат да удовлетворят реалните нужди на рисковите групи. Необходимо е увеличаване на броя на личните асистенти и домашните помощници. Дейностите ще бъдат осъществявани по проекти от общината.

Дейност 2.1.2.2. Продължаване дейността на Домашния социален патронаж, включване на допълнителни услуги и по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места.

Дейност 2.1.2.3. Поддържане на дейностите на съществуващия ЦСРИ и разширяване на спектъра от предоставяните услуги.

Дейност 2.1.2.4. Осигуряване на информация, съдействие и посредничество за улесняване на достъпа до технически помощни средства и достъпна среда в дома по програмите на АХУ и Закона за хората с увреждания чрез Клубовете на хората с увреждания на територията на община Свищов.

Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания и хората в риск.

Дейност 2.1.3.1. Реализиране на политики и мерки за включване на хора с увреждания в социалния, културния, спортния и обществен живот.

Дейност 2.1.3.2. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия.

Дейност 2.1.3.3. Прилагане на мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот на хората с увреждания – обучение, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

Дейност 2.1.3.4. Пълноценно използване възможностите на наличните клубове за хората с увреждания и клубовете на пенсионера.

Дейност 2.1.3.5. Извършване на съвместни дейности от дирекциите „Бюро по труда“ и общинската администрация за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионално ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания .

Специфична цел 2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип и реинтеграционни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционалния модел на грижа.

Мярка 2.2.1. Изграждането на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Мярка 2.2.2. Развиване на нови форми за ангажиране и заетост на хората с увреждания, ползващи услугите, резидентен тип.

Дейност 2.2.2.1. Включване в общински програми и разработване на проекти, финансирани от различни външни източници.

Дейност 2.2.2.2. Създаване на социално предприятие.

Специфична цел 2.3. Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания.

Дейност 2.3.1. Функциониране на хоспис в община Свищов

Дейност 2.3.2. Функциониране на Общински хоспис в община Свищов

Специфична цел 2.4. Изграждане на социални услуги за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности.

Мярка 2.4.1. Изграждане на резидентни услуги за бездомни лица.

Дейност 2.4.1.1. Изграждане на ЦНСТ за лица в риск в община Свищов: бездомни лица, лица без документ за самоличност, лица в критични за здравето и живота им ситуации.

Специфична цел 2.5. Изграждане на адекватни социални услуги за грижа за пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация

Марка 2.5.1 Развитие на услуги, насочени към жертви на насилие, трафик, експлоатация

Дейност 2.5.1.1. Реализиране на съвместни проекти с неправителствени организации за разкриване на Консултативен център за жертви на домашно насилие, финансирани от Министерство на правосъдието.

Марка 2.5.2 Програми за превенция на насилие, трафик, експлоатация и др.

- Провеждане на превантивно-информационни кампании за борба с трафика на хора;
- Планиране и организиране на мероприятия свързани с борба с трафика на хора.

Дейност 2.5.2.1. Дейности по превенция на насилието, предлагани от ЦОП - за социална рехабилитация и интеграция за жертви на домашно насилие над 18 год. при оказване на емоционална подкрепа, ориентиране в актуална ситуация на насилие, психо-социално и юридическо консултиране и превенция на насилието над жени и деца.

Дейност 2.5.2.2. Разработване и осъществяване на програми и кампании за превенция насилието, неговите симптоми и уменията за защита от него, трафика и експлоатацията.

Дейност 2.5.2.3. Обучение на общински служители, социални работници, учители, възпитатели, полицаи и медицински работници за разпознаване и докладване на случаи на насилие, трафик и експлоатация.

Дейност 2.5.2.4. Преодоляване на последиците от преживяното насилие, жертви на насилие и/или трафик, експлоатация.

Услугите консултиране и рехабилитация ще се предоставят от ЦОП, Информационно-консултативен кабинет към МКБППМН .

Дейност 2.5.2.5. Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца-жертви или в риск от насилие, трафик или експлоатация и за взаимодействие при кризисна интервенция, който регламентира конкретните задължения на ангажираните субекти в случаите, при които е необходима кризисна интервенция. Механизмът обединява ресурсите и усилията на ОЗД, представителите на общинска администрация, РУ на МВР; личен лекар на детето; РИО на МОМН; училище; детска градина; МКБППМН, доставчик на социална услуга и др.

Специфична цел 2.6. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск

Марка 2.6.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Дейност 2.6.1.1. Дейности по превенция на рисково и зависимо поведение осъществявани от ЦОП.

Усилията ще бъдат насочени към младежи и възрастни, преодолели сериозен здравословен проблем, психическа или физическа травма, преодолели зависимости, след периода на

лечение, жертви на домашно насилие или трафик, дълготрайно безработни лица. Те ще включват: психологическо консултиране, семейно консултиране, медиация, рехабилитация, развиване на умения за самостоятелен живот и превенция на рисковото поведение, кариерно консултиране и посредничество за намиране на работа.

Дейност 2.6.1.2. Услуги за хора в пробация – консултиране, подкрепа за реинтеграция, курсове за професионална квалификация, които се изпълняват съвместно от Съвета по пробация, ДБТ, ЦОП, ДСП.

Дейност 2.6.1.3. Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги за превенция на зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от ЦОП, училища, училищни настоятелства и от граждански инициативи.

Дейност 2.6.1.4. Организиране на обучителни модули в ЦОП по проблемите на наркоманиите и алкохолизма.

Дейност 2.6.1.5. Прилагане на Програми за професионално обучение, за младежи и лица от семейства в риск, трайно безработни, лица, осъдени на пробация, лица със зависимости и проблемно поведение.

С тази дейност се цели обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на Д „БТ“; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите национални и оперативни програми за развитие на човешките ресурси; подкрепа за достъп до заетост и квалификация; осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

Дейност 2.6.1.6. Създаване на Бюро за социални услуги в община Свищов.

Мярка 2.6.2. Разработване на политики и програми за интегриране и развитие на етническите общности в неравностойно положение

Дейност 2.6.2.1. Реализиране на Плановите за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Дейност 2.6.2.2. Политики и инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на Дирекция «Бюро по труда», инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите национални и оперативни програми, подкрепа за достъп до заетост и квалификация.

Дейност 2.6.2.3. Мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование, ограмотяване на неграмотни пълнолетни, включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование. Такива програми се иницират от НПО, училищни настоятелства, общината и се изпълняват в тясно партньорство със специфичен принос на всички участващи организации.

Мярка 2.6.3. Продължаване дейността на домашен социален патронаж

Дейност 2.6.3.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на необхванатите до момента нуждаещи се от тази социална услуга.

Мярка 2.6.4 Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда - предоставяне на равни възможности за реализация на пазара на труда; предоставяне на достъп до услуги за намиране на работа; осигуряване на възможности за интегриране към пазара на труда.

Дейност 2.6.4.1. Осигуряване на заетост на уязвими групи - включване в курсове за професионална квалификация към Дирекция «Бюро по труда» и/или по проекти, подкрепени от Оперативни и Национални програми за заетост, както и от НПО. Създаване на бюро за социални услуги.

Специфична цел 2.7. Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.

Мярка 2.7.1. Програми за осигуряване на трудова реализация на лица, полагащи грижи за хора с увреждания чрез осигуряване на почасова, надомна работа и пр.

Дейност 2.7.1.1. Обхващане на лица, полагащи грижа за хора с увреждания по проекти и програми за осигуряване на заетост.

Предоставяне на възможност на близки хора, които се грижат за човек с увреждане да работят като домашни санитари и лични асистенти.

Мярка 2.7.2. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания.

Дейност 2.7.2.1. Реализиране на програми и проекти за осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания.

Дейност 2.7.2.2. Продължаване на общинските подкрепи за дейностите на клубовете на пенсионера и клубовете на хората с увреждания, предоставящи възможности за общуване и социален живот на стари хора и хората с увреждания. Стимулиране организирането на културно-масови мероприятия и развиването на художествена самодейност в клубовете.

Дейност 2.7.2.3. Разширяване на дейността и обхвата на услугите в домашна среда – увеличаване на броя на домашните помощници и личните асистенти. Предоставяне на тези услуги и в отдалечените и малки населени места.

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в община Свищов – Направление 2: ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ И ЛИЦА.

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата	
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020				
Направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.										
1.	ЦОП	Деца и семейства в риск	Община Свищов	50	60	70			налична	
2.	ЦСРИ	Лица с увреждания	Община Свищов	20	20	20	Психологична подкрепа, консултиране, социална и медицинска рехабилитация, трудоустраиване на социални контакти, к на уязвими възрастни лица и семейства. Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни потребности, организация на свободното време и личните контакти.	Гр. Свищов	налична	
3.	ДСП	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Свищов	175	250	350	Доставяне на храна, помощ при ежедневни дейности	Гр. Свищов	налична	
4.	Домашен санитар	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Свищов	30	40	50	Помощ при почистване на жилище, пазаруване, заплащане на сметки и др.	Община Свищов	На 17.09.2015 г. община Свищов сключи договор с МТСП по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.; процедура «Независим живот», приоритетна ос «Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване». Проектът да стартира на	

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
5.	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Свищов	80	80	80	Помощ при поддържане на лична хигиена и осъществяване на ежедневните нужди	Община Свищов	На 01.11.2015г. а услугата на 01.01.2016 г. На 17.09.2015 г. община Свищов сключи договор с МТСП по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.; процедура «Независим живот», приоритетна ос «Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване». Проектът стартира на 01.11.2015г. а услугата на 01.03.2016
6.	Социален асистент	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Свищов	10	10	10	Поддържане на социални контакти, придружаване до институции, здравни и социални грижи	Община Свищов	На 17.09.2015 г. община Свищов сключи договор с МТСП по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.; процедура «Независим живот», приоритетна ос «Намаляване на бедността и

№	Услуга - име, вид	Потребители		Калашет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
7.	ЦНСТ за лица в риск	- Бездомни лица; - Лица без документ за самоличност; - Лица в критични за здравето и живота им ситуации.	Гр. Свищов	8	8	8	Задоволяване на базови потребности на бездомни лица и лица в риск	Гр. Свищов	насърчаване на социалното включване». Проектът стартира на 01.11.2015г. а услугата на 01.01.2016
8.	Хоспис	Лица в напреднала възраст – с хронични, инвалидизирани или терминални състояния	Община Свищов	20	20	20	Медицинска помощ, емоционална и духовна подкрепа на лица в невъзможност от самообслужване	Гр. Свищов	Налична Управлява се от СМДЛ „Гентри“ ООД Финансирани – събрани такси от потребителите
9.	Социално предприятие за хора с увреждания	Лица с увреждания в трудоспособна възраст, които имат желание и възможност да работят.	Община Свищов	0	0	10	Създаване на социално предприятие по национални и европейски проекти за хора с увреждания, които имат желание и възможност да работят.	с. Овча могила	2016 - 2020 г. кандидатстване по проект по ОПРЧР г. Използване учебните работилници на СУПЦ
10.	ЦСРИ	Деца и възрастни с увреждания.	От област Велико Търново и страната				Лица, ползващи социална услуга, свързана с извършване на рехабилитация, социално правна консултация, образователно и професионално обучение и ориентирани; осъществяване на индивидуални програми за социално включване.	с. Овча могила, община Свищов, област Велико Търново	Изготвяне на необходимата документация във връзка с преструктурирането на СУПЦ.

4.3. Мерки и дейности по Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Обща цел : Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Специфична цел 3.1. Създаване на възможности за независим живот на възрастните хора чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните потребности на хората.

Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места.

Дейност 3.1.1.1. Продължаване на дейността на Домашния социален патронаж и разширяване на обхвата му във всички населените места на общината. Участие с проект по ОП за храни за разкриване на обществена трапезария и осигуряване на топъл обяд за целевите групи.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.

Дейност 3.1.2.1. Разширяване на дейността и обхвата на услугите в домашна среда – увеличаване на броя на домашните помощници, личните и социални асистенти. Предоставяне на тези услуги във всички населени места.

Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.

Дейност 3.1.3.1. Продължаване и разширяване на дейността на клубовете на пенсионера и инвалида на територията на общината.

Дейност 3.1.3.2. Осигуряване и разширяване на услугата Домашен помощник/санитар по национални и европейски програми.

Дейност 3.1.3.3. Осигуряване и разширяване на услугите Социален и Личен асистент по национални и европейски програми.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.

Дейност 3.2.1.1. Дофинансиране на услугите в рамките на различни проекти по национални и международни програми. Поставяне на потребителя в центъра на услугата – услугите да са ориентирани към самия потребител и към неговите променящи се социални и здравни потребности, характер, интереси, история на живот и семейни обстоятелства, възможности

и предпочитания. Тези характеристики са в основата на планирането и реализирането на грижите, развитието на персонала и контрола на качеството.

Дейност 3.2.1.2. Продължаване и развитие на дейностите в ДСХ Свищов.

Дейност 3.2.1.3. Изграждане на асансьор до втория и третия етаж на сградата на ДСХ в община Свищов, в която са настанени потребителите на социални услуги.

Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

Дейност 3.2.2.1. Изграждане на ЦНСТ към ДСХ в община Свищов, като 12 от потребителите могат да бъдат изведени от социалната институция.

Мярка 3.2.3 Подпомагане на възрастни хора с ниски доходи.

Таблица 3: Планирани социални услуги и мерки в община Свищов – Направление 3: ГРИЖА ЗА СТАРИТЕ ХОРА ЗА ПО-ДОБЪР И ДОСТОЕН ЖИВОТ.

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.									
1.	ДСХ	Лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, съгл. КСО, включително и с % намалена трудоспособност, установено с ЕР на ТЕЛК.	От цялата страна	125	125	113	Задоволяване ежедневни потребности на възрастни хора и хора с увреждания	Гр. Свищов	налична
2.	ДСП	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Свищов	175	250	350	Комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с доставка на храна, подпомагане поддържане на личната хигиена и на хигиената в жилищните помещения, обитавани от ползвателя, съдействие за снабдяване с необходимите технически помощни средства при лица с увреждания, битови услуги и др. Предоставяне на почасови социални услуги в домашна среда, които включват помощ при поддържане на личната хигиена на потребителите, комунално – битови дейности и	Гр. Свищов	Налична, увеличаване на капацитета. Ремонтиране, оборудване и преместване на ДСП в сградата на УК "Алеко Константинов" СУ се финансира от общинския бюджет

Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Свищов, приети с Решение № 251/26.05.2016 г., Прот. № 16 на Общински съвет - Свищов

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
3.	Домашен санитар	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Свищов	30	40	50	дейности за социално включване Осигуряване на грижи в домашна среда на хората, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, като успоредно се осигурява заетост на обгрижваното лице. Помощ при почистване на жилище, пазаруване, заплащане на сметки и др.	Община Свищов	На 17.09.2015 г. община Свищов сключи договор с МТСП по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.; процедура «Независим живот», приоритетна ос «Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване». Проектът да стартира на 01.11.2015г., а услугата на 01.01.2016 г.
4.	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Свищов	80	80	80	Помощ при поддържане на лична хигиена и осъществяване на ежедневните нужди Осигуряване на качествена грижа в семейна среда на тежко болни хора и лица с увреждания и постигане на социална адаптивност в рамките на съществуващата инвалидност. Намаляване броя на	Община Свищов	На 17.09.2015 г. община Свищов сключи договор с МТСП по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.; процедура «Независим живот», приоритетна ос «Намаляване на бедността и

№	Услуга - име, вид	Потребители		Календар			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
5.	Социален асистент	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Свищов	10	10	10	настените в специализирани институции хора с увреждания и тежко болни хора. Осигуряване на заетост на безработни лица за облекчаване положението на семействата, в които има човек с трайни увреждания, нуждаещ се от постоянни грижи.	Община Свищов	насяране на социалното включване». Проектът стартира на 01.11.2015г., а услугата на 01.03.2016 г.
6.	Пенсионери клубове	Възрастни хора в над трудоспособна възраст.	Община Свищов				Поддържане на социални контакти, придружаване до институции, здравни и социални грижи Подобряване качеството на живот, намаляване на социалната изолация и подобряване участието на хората в неравностойно положение в обществения живот	Община Свищов	На 17.09.2015 г. община Свищов сключи договор с МТСП по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.; процедура «Независим живот», приоритетна ос «Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване». Проектът стартира на 01.11.2015г., а услугата на 01.01.2016 г.
							Социално включване на хората в пенсионна възраст с цел културно – масови и спортни мероприятия и	Гр. Свищов – 3 Културни	Налични Финансирани от

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
7.	Клуб на хората с увреждания	Хора в неравностойно положение с увреждания и с определен процент трайно намалена работоспособност.	Община Свищов				създаване на социални контакти. Участия в общински, областни и национални форуми и певчески конкурси.	клубове на пенсионера и 2 спортни пенсионерски клубове и 16 ККП във всички села	общински бюджет
8.	ЦНСТ за възрастни	Лица, навършили за възрастта придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, съгл. КСО, включително и с % намалена трудоспособност, установено с ЕР на ТЕЛК.	Община Свищов	12	12	12	Социално включване на хората с увреждания.	Гр. Свищов - 3 бр. на хора с физ. увр., на хора с увр. зрение, на хора с увреден слух	Налични Финансирани от общински бюджет
							Задоволяване ежедневни потребности на възрастни хора и хора с увреждания	Гр. Свищов	2016-2020 кандидатстване по проект на ОПРЧР

5. Логическа рамка и ключови индикатори за успех

Логическа рамка на стратегия за развитие на социалните услуги в община Свищов

Част 1

Визия	2	3	4	5
Общи цели	(Описание на общите цели)	Индикатори – базови индикатори за въздействието на Стратегията и постигнатата промяна в ситуацията към 2015 г.	Източници на информация	Период на проверка
Обща цел 1	Подобряване комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, превенция на изоставянето и negliжирането на децата и подкрепа на задържането им в биологичното семейство; трансформиране и закриване на всички специализирани институции и развиване на алтернативни на тях качествени резидентни социални услуги за грижа в среда близка до семейната; осигуряване условия за развитие на децата с увреждания	- Подобрена ефективно действаща мрежа от съпътстващи процеса на деинституционализация социални услуги в общността; - Предотвратена институционализация на децата в риск от изоставяне чрез реинтеграция в семейството, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване; - Намален брой на деца, изоставени от родителите си; - Разширени дейности и обхват на ЦОП в областта - разширена мобилна работа за издирване на узвиими семейства, оказване на подкрепа за изграждане на умения за отговорно родителство, превенция на negliжирането, рисковото поведение и изоставянето; - Създадени програми, дейности и механизми за подкрепа на семейството и отговорното родителство	- Месечни и тримесечни справки ОЗД, ДСП и РДСП; - Данни от НСИ - Проучване за обратна връзка от потребителите; - Решения на ОбС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги и за закриване на СИ; - Информационни карти и отчети на доставчици на СУ.	2016-2020

	отглеждани в семейството и гарантиране равен достъп на рискови групи деца до качествено образование.	• Подобро качество на алтернативната резидентна грижа, предоставена в среда, близка до семейната и подготовка на децата, отглеждани в тях за самостоятелен живот; • Изградени нова резидентна услуга ЦНСТДМ/У • Увеличен капацитет на ЦОП ; • Реализиране на ремонтни дейности за осигуряване на единна база на ДЦДУ в УК „Ал.Константинов”-Свищов; • Увеличен капацитет и обхват на Приемна грижа ; • Разкрити нови услуги със социално-здравна насоченост –ранна интервенция, кабинети по семейно планиране, здравни медиатори, подобрен достъп до здравни грижи на уязвими и рискови групи; • Планирани и реализирани дейности по промоция на здраве, профилактика на болестите, повишаване на информираността и ограничаване на рисковите фактори за здравето на учениците; • Разширен обхват на програмите, които предлагат домашни грижи – личен асистент, социален асистент, домашен помощник; • Разширен обхват на услугите, предоставяни в семейна среда на деца с увреждания; • Създадени условия за извънкласни и извънучилищни дейности, осмислящи свободното време на децата като превенция на агресивното и отклоняващо поведение; • Реализирани дейности и информационни кампании по превенция на насилието и	
--	--	--	--

Обща цел 2	Развита и структурирана мрежа от качествени социални услуги за подобряване качеството на живот, социално включване и преодоляване на социалната изолация на уязвими лица в трудоспособна възраст, хора с увреждания и	подкрепа на деца, жертви на малтретиране, насилие и negliжиране; • Реализирани образователни програми за превенция от употребата на психотропни вещества, трафик на хора, сексуална експлоатация и информирани по въпросите на насилие и пренебрежение; • Реализирани специализирани програми за работа с деца извършители на противообществени прояви, насилие, рисково поведение; • Реализирани програми за активно включване в общи дейности, и превръщане на родителите в партньори на училището; • Поне 98% от децата в задължителна училищна възраст обхванати в училище, подготвителни класове или групи или в подходяща форма на образование; • Намаление на отпадналите от училище деца; • Създадени условия за образователно включване на всички уязвими и рискови групи деца.		
		• По-малък брой лица, настанени в специализирани институции за лица с увреждания с 10%; • Увеличен брой на лицата, получаващи соц. услуги в общността с 40 %; • Изградено Бюро за социални услуги в община Свищов; • Разширен териториален обхват на мобилните екипи за социални услуги към ЦСРИ; • Разширен обхват в населените места на Домашен социален патронаж ;	• Отчети на доставчиците на социалните услуги; • Обратна връзка от потребителите; • Протоколи от посещения на място; • Решения на ОбС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги и за закриване на СИ;	2016-2020

техните семейства.	- Разкрита обществена трапезария; - Разширена услуга Домашен помощник по национални и европейски програми; - Разширени услуги Социален и Личен асистент по национални и европейски програми; - Увеличен капацитет на почасови услуги в домашна среда и социално включване; - Действащ Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда по Проект „Подкрепа за независим живот“, Схема BG05M9OP001-2.002 „Независим живот“, ОП РЧР 2014-2020 г.; - Подобрено качество на алтернативната резидентна грижа, предоставена в среда, близка до семейната за лица с увреждания; - Изградена мрежа за соц. услуги за лица, жертви на насилие, трафик и експлоатация; - Действащ хоспис в община Свищов ; - Изградено ЦНСТ за лица в риск в община Свищов. / Бездомни лица; Лица без документ за самоличност; Лица в критични за здравето и живота им ситуации/; - Рализирани различни модулни програми за превенция на рисковото поведение и превенция на зависимостите; - Изпълнени Планове за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация; - По-малък брой неграмотни пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование;	Информационни карти и отчети на доставчици на СУ.
--------------------	---	---

		• Реализирани програми и мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование; • Осигурена комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез включването им във форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомогащи и за трудовата реализация на лицата, полагачи грижи за тях;	
--	--	---	--

Част 2

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск. Деинституционализация на деца.					
1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепят задържането им	Мярка 1.1.1. Общински и областни програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството и първична превенция на изоставянето. • Изготвена ежегодно програма за закрила на детето и план за развитие на социалните услуги. • Разширени дейности, обхват и капацитет на ЦОП		• Намален брой изоставени деца • Увеличен капацитет на социални услуги; • Подобро сътрудничество между всички участници в предоставянето на услуги, свързани с превенцията на изоставянето	Изготвена ежегодно общинска програма за закрила на детето Изготвен ежегодно общински план за развитие на социалните услуги Отчети на ЦОП	

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Прекъснати резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
биологично о семейство.	Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за превенция на изоставянето и подкрепа на уязвими семейства в област Велико Търново.	- Разширена мобилна работа на ЦОП за издирване на уязвими семейства, оказване на подкрепа за изграждане на умения за отговорно родителство - Разработени различни програми съвместно от ЦОП и НПО, насочени към уязвимите семейства - Оказана подкрепа и консултиране от ЦОП на бременни жени в риск да изоставят децата след раждането, многодетни семейства, семейства от високо рискови общности, при които вече има изоставяне на дете, семейства в криза, непълнолетни бременни	- Отпечатани здравно-образователни и информационни материали – дипломи, календари, флаери, книжки, методични ръководства за професионалисти и други. - Популяризиране на проекти и програми, свързани с превенция на изоставянето, ранна интервенция и подкрепа на отговорно родителство - Повишен обхват на социалните услуги, оказващи подкрепа на рискови групи деца и семейства - Подобрено междунституционално взаимодействие между социалната, здравната и образователната система - Увеличен брой приемни родители - Подобрена здравна профилактика - Повишена информираност на	Отчети и информационни карти на социални услуги Заповеди на АСП за разкриване Протоколи и решения на ОбС Протоколи от работни срещи Информационни материали, публикации, списъци на участници Протоколи от посещения на място Обобщения на въпросници, анкети Отчети на кабинетите по семейно планиране Резултати от мониторинг	
	Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца.				
	Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването.	- Разкрити кабинети по семейно планиране с цел подобряване на здравната профилактика за майчинството и изготвени здравно-социални програми за семейно планиране - Реализирани дейности по рана превенция на изоставянето за деца от 0 до 3 години - изготвени програми - Реализирани информационни кампании и здравна просвета сред учениците в среден и горен курс и младежите по въпросите на семейното планиране и превенция на нежелана и ранна бременност. - Приложени комплексни мерки за развитие на			
	Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа				
	Мярка 1.1.6.				

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Прекъснати резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползата от реализираната на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
	Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране;	ресурсите на семействата в риск за отглеждане на децата; - Създаване на услуга по ранна интервенция на уврежданата за подкрепа на семейства при отглеждането на деца; - Съвместна работа по програмата на мрежата от ЦОП и здравната система; - Проведени информационни кампании и обучения за кандидат-осиновици; - реализирана подкрепа на осиновителите - Увеличен капацитет и развитие на Приемната грижа . - Увеличен обхват на Приемна грижа – създадени алтернативни форми за краткосрочна грижа за изоставени деца (новородени и по-големи) с настаняване по спешност, като превенция на настаняването - Разработени нови проекти за развитие на услугата Приемна грижа - Оказана методическа подкрепа на специалистите, работещи в системата - Прилагане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бремността с фокус нежелана и рискова бременност. - Разкрити кабинети по семейно планиране с цел подобряване на здравната профилактика за майчинството в партньорство с мобилните екипи, изградени към ЦОП. - Разкриване на услугата «Здравен медиатор» - Планирани и реализирани дейности по промоция на здраве, профилактика на болестите и ограничаване на рисковите фактори	подрастващите за рискови фактори и здравна култура - Повишена здравна култура сред малцинствените групи - Създадени възможности за повишаване на родителския капацитет на жителите на цялата област; - Намаляване броя на рискови и проблемни осиновявания		

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерка, дейности	Прекъснати резултати / индикатори за изпълнеността на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната Стратегия	Източници на информация	Период на проверка
		за здравето на учениците - Здравно образование на деца от предучилишна възраст, ученици и родители по теми, свързани с рисковите поведенчески фактори за хроничните неизлечими болести и факторите в околната среда. - Реализиран мониторинг на промените в начина на живот, изследвания и оценки, изследване за разпространението на основни рискови фактори сред учениците. - Изготвена цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност от ЦОП - Реализирани здравно-образователни и информационни материали - Разкрити кабинети по семейно планиране - Реализирани общинска програма за асистирана репродукция - Оказана подкрепа на семействата на роднини и близки, които отглеждат деца като мярка за закрила съвместно от ОЗД и ЦОП;			
1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството.	Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните	- Разширен обхват на програмите, които предлагат домашни грижи – личен асистент, социален асистент, домашен помощник - Участие в проекти и програми, насочени към превенция на зависимостта от институционален тип грижи, подобряване качеството на живот на деца и възрастни хора с увреждания.	- Гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата с увреждания и техните семейства - Социализация и интеграция на децата с увреждания	Заповед на АСП за разкриване Отчети от ДСП Протоколи и решения на ОбС Доклади от мониторинг, анкети с потребители,	

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерка, дейности	Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	семеиства.				
	Мярка 1.2.2. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.	- Разширен обхват на услугите, предоставяни в семейна среда на деца с увреждания - Разширен териториален обхват на услугата „Личен асистент“ и увеличен брой на обслужваните деца. - Предоставени услуги в домашна среда по схема „Независим живот“ по ОПРЧР и по национални програми. - Предоставени почасови услуги за деца с увреждания о, съвместно с общински администрации, лечебни заведения, дирекции “Социално подпомагане”, НПО и граждански инициативи - Разработени подходящи програми за продължаване работата в семейна среда на родители на деца с увреждания - Изграден Център за ранна интервенция на уврежданията с капацитет 20 места в Община Свищов	- Осигуряването на възможност на родителите на деца с увреждания да извършват трудова дейност - Превенция на социално изключване на деца с увреждания и техните семейства - Повишен капацитет на услугите за деца с увреждания и техните семейства	протоколи от посещения на място Отчети на доставчици на социални услуги Доклади от мониторинг Информация от РИО на МОН, общината, Ресурсен център за обучение на деца със СОП	
1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и	Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на неглижирането на децата, отглеждани	- Създадени услуги в рамките на ЦОП за развитие на родителските умения. - Подкрепени семейства с деца в риск и реализирана превенция на изоставянето и неглижирането на деца, отглеждани в семейна среда.	- Превенция на отклоняващото се поведение при децата и директна работа с деца с девиантно поведение; - Осигуряване на възможност за извеждане на деца от ситуация на	Заповед на АСП за разкриване Отчети от РДСП и ЦОП Отчети и информация от доставчици на услугите	

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
неглижиран е на децата	в семейна среда.		непосредствена опасност за физическото или психичното им здраве;	Протоколи и решения на ОбС	
	Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисковото поведение при деца и младежи;	- Иницирани смесени социално-образователни дейности в училище за консултиране, развитие на родителски капацитет и умения за отговорно родителстване. - Подобрено сътрудничество между училището и неправителствените организации за подобряване на грижата за децата в семействата. - Проведени лекции по Национална програма „Полицията в близост до обществото“ в учебните заведения и социални институции за деца - Реализирани образователни програми за превенция от употребата на психотропни вещества, трафик на хора, сексуална експлоатация и информирание по въпросите на насилие и пренебрежение. - Създадени условия за извънкласни и извънучилищни дейности, осмислящи свободното време на децата като превенция на агресивното и отклоняващо поведение - Реализирани дейности и информационни кампании по превенция на насилието и подкрепа на деца, жертви на малтретиране, насилие и неглижиране - Реализирани мерки за взаимодействие между институциите за превенция на рисковото и отклоняващо поведение на деца и младежи съвместно между МВР, ОЗД, МКБПМН, ЦОП и училища.	- Осигуряване на възможности за реална подкрепа на деца и жени, жертви на насилие и трафик. - Повишен родителски капацитет - Повишена информираност на родителите по въпроси, свързани с отглеждането на деца като превенция на неглижирането - Повишена информираност сред подрастващите за риска от употребата на наркотични вещества - Повишена информираност сред подрастващите за рисковете от сексуална експлоатация и трафик - Осмислено свободно време на подрастващите като превенция на отклоняващото	- Програми от обучението, списъци на участниците, обратна връзка - Програми от проявите, списъци на участници, анкети, въпросници, снимков материал - Отчети на МКБПМН - Информация от РИО на МОН и общините - Програми за превенция, списъци на участници в обучителни модули - Брошури, постери, дигитални, публикации, прес-съобщения	

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
		• Реализирани консултации, посредничество и подкрепа за деца, жертви на насилие, трафик и зависимости – ЦОП, МКБПМН, ОЗД • Реализирани специализирани програми за работа с деца извършители на противообществени прояви, насилие, рисково поведение • Информационни кампании сред младите хора относно проблемите, свързани с употребата и злоупотребата с наркотични вещества • Реализирани обучения на професионалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушения от деца, чрез разработване и прилагане на квалификационни програми	• Поведение • Положено междунституционално взаимодействие за превенция на рисковото и отклоняващо поведение на деца и младежи • Повишени компетенции на специалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушения от деца	Програми за обучението, брой участници в обучението, обратна връзка от участниците Списъци и протоколи от работни срещи, презентации	
1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.	Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички подлежащи деца. Мярка 1.4.2. Програми за превенция на отпадането от училище с цел намаляване с 80% на отпадналите деца и реинтеграция в образованието на	• Издирени всички подлежащи деца и записване в предучилищна подготовка; • Осигурени безплатни помощи за всички пет и шестгодишни деца чрез МОН • Реализирана Програма „Училищен плод“ за детските градини и предучилищна възраст • Реализирана практика за подпомагане храненето на всички деца в предучилищна възраст чрез програми на МОН. • Осигурено допълнително обучение на децата от подготовителните групи. • Осигурен транспорт за децата, подлежащи на задължително предучилищно образование от селища, в които няма детска градина до най-близката детска градина в общината. • Разработване на проекти за подкрепа на деца от	• Обхванати всички деца в предучилищно образование от 5-годишна възраст, със специален фокус върху децата от рискови общности и уязвими групи; • Осигурен достъп и възможности за образование на всички деца • Осигурени условия за привличане на деца, отпаднали от училище или в риск от отпадане	Информация от РИО на МОН и общината Програми за превенция, списъци на участници в обучителни модули Брошури, постери, дигитални, публикации, прес-съобщения	

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	отпадналите деца и младежи.	рискови и малцинствени групи в образователната система	Подобрена информираност на родителите от рискови групи за ползата от образователно включване		
Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествена интегрирана предучилищна подготовка и образование за децата с увреждания.		Реализирани дейности по информиране и мотивиране на родителите, които не са записали децата си за предучилищна подготовка	Подобрена възможност да деца от ромски произход за мотивация и образователно включване		
	Обхващане на децата с увреждания в подходящи форми на включващо образование.	Реализирани програми за осигуряване на езикови обучения за деца с биллингви	Профилактика на отпадането от училище		
		Реализирани активно включване в общи дейности, и превръщане на родителите в партньори на училището	Подобрени междуинституционални взаимодействия между социалните и образователни услуги за интеграция на деца с увреждания и деца от рискови групи в образователната система		
Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността учебно-възпитателния процес на техните деца.		Разработени и приложени програми и проекти за превенция на отпадането от училище	Обхващане на деца с увреждания в масови детски градини и ясли;		
		Осигурена допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане от училище чрез допълващо обучение, извънкласни форми включително по време на ваканции.	Интегриране на децата с увреждания в масови общообразователни училища за обучение;		
		Изградено партньорство и взаимодействие между социалните услуги, НПО и организациите, ангажирани с образованието, за образователна интеграция и реинтеграция на децата.	Повишена активност на родителите за		
		Осигурени условия за възпитание и обучение на деца и ученици с различен етнически произход в общинските детски градини и училища			
		Реализирани проекти по превенция на отпадането от училище на деца от ромски произход			
		Осигурена достъпна архитектурна среда за деца с увреждания.			
		Осигурени специалисти в образователната			

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Прекъснати резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
		система за реализиране на адекватна подкрепа – логопеди, психолози - Осигуренана възможност за индивидуално обучение и/или самостоятелна форма на обучение за деца и ученици с увреждания и със специфични здравословни проблеми. - Осигуряване на ресурсно обучение и ресурсни учители за деца със СОП - Подпомогната адаптация на изведените деца от помощни към масовите общообразователни училища. - Разработени и реализирани проекти за подкрепа и интеграция на деца с увреждания в образователната система - Създадени обществени съвети в общинските детски градини и училища - Реализирано по-активно включване на родители в училищния живот и в дейности по проекти, разработени и изпълнявани от детските градини и училищата. - Обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини;	включване в училищния живот и в процеса на вземане на решения за съответната образователна институция		
1.5. Развитие на качествени социални услуги за предоставяне	Мярка 1.5.1. Изграждане на ЦНСТ, ЗЖ, НЖ. - Преструктурирано СУПЦ „Св. Климент Охридски“, с. Овча могила в две резидентни услуги: ЦНСТДМ за деца и младежи и ЗЖ за лица с умствена изостаналост - Изградено ново ЦНСТДМ в с. Овча Могила с капацитет 15 места	- Осигурени възможности за всички деца, изведени от СИ за живот в среда, близка до семейната. - Завършен успешно процес на деинституционализация	Заповеди на АСП за разкриване Протоколи и решения на ОбС Отчети на ДСП		

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мярка, дейности	Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
резидентна грижа в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.			Подобрена социална инфраструктура	Протоколи от посещения на място Интервюта и анкети с потребителите Актуализирани планове, доклади от мониторинг	
1.6. Да се подпомогне социалната интеграция на младежите, напускащи СИ и услуги от резидентен тип.	Мярка 1.6.1. Програми за изграждане на социални умения на деца, настанени в СИ и услуги от резидентен тип. Мярка 1.6.2. Разкриване на преходни наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот на младежи, напускащи СИ и услуги от резидентен тип.	- Изградено ново Защитено жилище в с. Овча Могила, общ. Свищов с капацитет 12 места - Разработени и реализирани проекти за изграждане на битови и социални умения за водене на самостоятелен начин на живот на деца от ЦНСТДМ/У и СИ съвместно с НПО и социални услуги в общността - ЦОП, ЦСР, ДЦДУ, иновативни услуги Мобилни центрове - Предоставена подкрепа на младежите, напускащи СУПЦ и ЦНСТДМ – информирание, консултации, съдействие и посредничество за намиране на работа и самостоятелно жилище. - Осигурени програми за професионална квалификация на младежите, напускащи СИ и резидентни услуги - Реализирани национални и европейски	- Повишена възможност за социално включване и реална интеграция на младежи, напускащи СИ - Подобрени умения сред младежите за самостоятелен живот след напускане на институцията; - Осигуряване на подкрепа в прехода към самостоятелен начин на живот. - Повишено ниво на социални умения, понижен риск от социална изолация	Разработени индивидуални планове и програма за професионална квалификация Отчети на общините, доклади от мониторинг Отчети на ДБТ, ДСП, доставящи на социални услуги в общността Доклади от мониторинг Протоколи от посещения на място Разработени планове	

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерки, дейности	Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	Мярка 1.6.3. Програми за социална и трудова интеграция на младежите, напуснали СИ и услуги от резидентен тип. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на достъп до заетост за младежите, напуснали СИ;	програми за социална и трудова интеграция на младежите, напуснали СИ и услуги от резидентен тип. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на достъп до заетост за младежите, напуснали СИ;			
Направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи възрастни и лица в неравностойно положение					
2.1.	Мярка 2.1.1.				
Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на хората с увреждания.	Мярка 2.1.1.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания - Увеличаване дейностите и програмите в ЦСРИ; - Разширен обхват на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания; - Включени допълнителни услуги към Домашния социален патронаж и по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места; Мярка 2.1.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за	- Увеличаване дейностите и програмите в ЦСРИ; - Разширен обхват на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания; - Включени допълнителни услуги към Домашния социален патронаж и по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места; - Изграждане на планирана двупосочна мобилна мрежа в община Свищов ЦСРИ.; - Разкриване на социално предприятие за хора с увреждания в община Свищов и осигуряване на трудова заетост и доходи на лица с увреждания в трудоспособна възраст.	- осигуряване на необходимата медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации за хората с увреждания - получаване на специализирана подкрепа, информирание и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо) от семействата и близките, които полагат грижи за хора с	Отчети на доставчици на социални услуги Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване	

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерка, дейности	Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства		- увреждания; - осигуряване на достъп до услуги в семейна среда за децата и хората с увреждания, живеещи в малки изолирани населени места;		
	Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания	- Пълноценно използване възможностите на наличните клубове за хората с увреждания и клубовете на пенсионера; - Подобрен инфраструктура;	- осигуряване на домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. услуги за хора с увреждания и стари хора; - предоставяне на подкрепа и заместваща грижа за различен период от време, в къщи и в резидентни форми; - осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия - предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения и др. за лицата с	Заповед на АСП за разкриване Отчети на доставящи на социални услуги Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване Отчети на доставящи на социални услуги Мониторингови доклади На общинските планове за развитие;	

Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Свищов, приети с Решение № 251/26.05.2016 г., Прот. № 16 на Общински съвет - Свищов

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
			увреждания с право на работа; • преодоляване на изолираността на хората с увреждания и възрастните хора, чрез създаване условия за интегриране в общността; • Разработване и стартиране на нови форми на междусекторни и смесени социални услуги за активно включване на лицата с увреждания		

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
2.2. Да се развие алтернативна грижа от семеен тип и реинтеграционни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционния модел на грижа.	Мярка 2.2.1. Продължаване изграждането на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната. Мярка 2.2.2. Развиване на нови иновативни форми на ангажиране и заетост на хората с увреждания, ползващи услугите, резидентен тип;		- Задоволяване потребностите на възрастните хора с умствена изостаналост, психични разстройства и физически увреждания в оптимална степен; - Създаване на условия за живот, близки до семейната среда за възрастните хора с умствена изостаналост, психични разстройства и физически увреждания; - Създаване на условия за стимулиране ресурсите на възрастните хора с умствена изостаналост, психични разстройства и физически увреждания.	Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване Отчети на доставчици на социални услуги Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване Отчети на доставчици на социални услуги Регистър на услугите Доклади от външна оценка и мониторинг на услугите.	
2.3.	Мярка 2.3.1.		Задоволяване на	Решение на Общински съвет	

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерки, дейности	Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания	Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания.	- Дълбочинно проучване на рискови групи със зависимо поведение и изграждане на система за цялостна оценка за необходимостта от изграждане на модели за медико-социални грижи за продължително лечение, и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания. Цел - предлагане на комплексна подкрепа, свързана с превенция, рехабилитация, медико-социални грижи, работа с близките на такива хора и др. - Съществува Хопис в Община Свищов – частен с непосилни задачи за голяма част от нуждаещите се. - Изграждане на ЦНСТ за лица в риск в община Свищов;	ежедневните потребности на настанените лица, създаване на условия за социални контакти чрез предоставяне на денонощни грижи, лекарски надзор, рехабилитационни процедури, отлди. Подпомагане на приобщаването на застрашените групи към обществото като цяло;	Заповед на АСП за разкриване Отчети на доставчици на социални услуги Материали от информационни кампании, обучения, анкети, въпросници, списъци на участниците Протоколи от посещения на място Доклади от мониторинг	
2.4. Изграждане на социални услуги за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от	<u>Мярка 2.4.1.</u> Изграждане на резидентни услуги за бездомни лица <u>Мярка 2.4.2.</u> Продължаване на дейността на резидентни услуги за бездомни лица	* Включване на родителите и семействата в социално-образователни услуги и кампании за превенция на домашното насилие, трафика и зависимостите, рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства и НПО; * Създаване на система от мерки в общината за превенция на насилие, трафик, експлоатация чрез развиване на умения за себепотстояване и защита;	Оказване на кризисна интервенция, социална работа, овластяване и застъпничество, съдействие за кризисно	Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване; Регистър	

1 Специфични цели	2 Мерка, дейности	3 Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
задоволяван е на базовите им потребности.	Мярка Програми за превенция на насилие, трафик, експлоатация и др. 2.5.2. за на насилие, трафик, експлоатация и др.	намалване на агресивното поведение и отношения на чувствителност сред населението и професионалистите за причините и форми за насилие, симптомите на насилие, за трафик и експлоатация; - Дейностите ще се осъществяват от ЦОП и ЦСРИ в общината, ДСП, със съдействието на МКБППМН, органите на МВР, лечебни заведения, образователни институции и НПО. - Разработване и осъществяване на програми и кампании за превенция на насилието, неговите симптоми и уменията за защита от него, трафика и експлоатацията.; - Обучение на общински служители, социални работници, учители, възпитатели, полицаи и медицински работници за разпознаване и докладване на случаи на насилие, трафик и експлоатация; - Преодоляване на последиците от преживяното насилие, жертви на насилие и/или трафик, експлоатация. Услугите – консултиране и рехабилитация ще се предоставят от ЦОП, Информационно-консултативен кабинет към МКБППМН и ЦСРИ; - Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца-жертви или в риск от насилие, трафик или	настаняване; - Осигуряване на така необходимите подслон, храна, здравни грижи и консултиране на нуждаещите се лица; - Подкрепа на бездомни лица; Лица без документ за самоличност; Лица в критични за здравето и живота им ситуации. - Предоставя подслон и храна на бездомни лица не само от област Велико Търново, но и от други области - Кризисна интервенция, социална работа, овластяване и застъпничество, психологическа и емоционална подкрепа на пострадалите, правна помощ и защита, юридическо консултиране.	Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване; Регистър Доклади; Отчети	

1 Специфични цели	2 Мерка, дейности	3 Прекъснати резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
2.5. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск	Мярка 2.5.1. Развиване на услуги за превенция на рисковото и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни реинтеграция на лица със и без проблемно поведение Мярка 2.5.2. Разработване на политики и програми за интегриране и развитие на етническите общности в неравностойно	- Развити услуги за хора в пробация – консултиране, подкрепа за реинтеграция, курсове за професионална квалификация, които се изпълняват съвместно от Съвета по пробация, ДБТ, ЦОП, ДСП; - Разкриване на Бюро за социални услуги в община Свищов. - Реализиране на Плановите за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация; - Политики и инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на ДБТ, изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост; - Реинтеграция в образованието на неграмотни и пълнолетни с ниско образование, ограмотяване на пълнолетни, включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование;	- Включване на родителите и семействата като активни партньори в дейностите по превенция; - Подобряване на мултидисциплинарната работа по случаи; - Работа и с разширения кръг на семейството; - Прилагане на иновативни модели и подходи за работа „Фамилна групово конферентия и семейно-ориентиран подход“. - Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване на нуждаещите се представители на етнически малцинства;	Разработени консултативни и образователни програми Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване	

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
	положение	- Осигуряване на заетост на уязвими групи - включване в курсове за професионална квалификация към Дирекция «Бюро по труда» и/или по проекти. - Създаване на бюро за социални услуги.	- подкрепа за достъп до заетост и квалификация; - превенция на рисковото поведение, конто	Отчети на доставчици на социални услуги Отчети; Доклади; Програми по превенция; Обратни връзки от участници в обучения; Протоколи от екипни срещи на мултидисциплинарни екипи; Изследвания и анализи на доставчици.	
	Мярка 2.5.3. Продължаване дейността на обществени трапезарии Мярка 2.5.4 Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда - представяне на равни възможности за реализация на пазара на труда; предоставяне на достъп до услуги за намиране на работа; осигуряване на възможности за интегриране към пазара на труда.	Кандидатстване за разкриване на обществена трапезария	Подкрепа и терапевтична помощ на младежи и възрастни: психологическо консултиране, семейно консултиране, медиация, рехабилитация, развиване на умения за самостоятелен живот и превенция на рисково поведение, кариерно консултиране и посредничество за намиране на работа.		
		- Осигуряване на заетост на уязвими групи - включване в курсове за професионална квалификация към Дирекция «Бюро по труда» и/или по проекти. - Създаване на бюро за социални услуги.			

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Прекъснати резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
			- Осигуряване на достъп до образование и заетост на уязвими етнически общности; - Развитие на потенциал за включване в работата по превенция на изоставянето и negliжирането на децата от етническите общности; - Превенция на социалното изключване.	Програми за обучение; Присъствени списъци; Общински планове; Програма за детето; Доклади на доставчици на СУ; Доклади от мониторинг и оценка на СУ;	
			Ремонт и разширяване обхвата на ДСПатронаж; Разкриване на обществена трапезария след подобряване материалната база на ДСП		
			Подкрепа от Оперативни и Национални програми за заетост и от НПО. Консултиране и обучение за Мотивация и реализация;		

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източник на информация	6 Период на проверка
2.6. Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомогащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.	Мярка 2.6.1. Програми за осигуряване на трудова реализация на лица, полагащи грижи за хора с увреждания чрез осигуряване на почасова, надомна работа и пр. Мярка 2.6.2. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания.	- Обхващане на лица, полагащи грижа за хора с увреждания по проекти и програми за осигуряване на заетост. - Реализиране на проекти и проекти за осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания; - Продължаване на общинските подкрепи за дейностите на клубовете на пенсионера и клубовете на хората с увреждания, предоставящи възможности за общуване и социален живот на стари хора и хората с увреждания. Стимулиране организирането на културно-масови мероприятия и развиването на художествена самодейност в клубовете.	Съхраняване и развитие на трудови и социални умения. Предоставяне на възможност на близки хора, които се грижат за човек с увреждане да работят като домашни санитари и лични асистенти. Преодоляване на социалната изолация на възрастните хора различни мероприятия, целящи социално включване в общността, придобиване на нови знания, умения и навики за по-добро справяне с нуждите на ежедневието Подкрепа на възрастните с увреждания и техните семейства и осигуряване на постоянна и качествена грижа, а така също и на обхващане на по-голям брой възрастни с увреждания.	Справки от ДБТ; Справки от общините; Годишни планове и отчети по програми и проекти; Индивидуални планове и оценки на потребностите;	

1	2	3	4	5	6
Специфични цели	Мерки, дейности	Прекри резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот					
3.1. Създаване на възможност и за независим живот на възрастните хора чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните	Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места. Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.	- Разширен обхват във всички населени места на Домашен социален патронаж на територията - Увеличен капацитет на Домашен социален патронаж град Свищов - Разширена услуга Домашен помощник по национални и европейски програми. - Разширени услуги Социален и Личен асистент по национални и европейски програми. - Увеличен капацитет на почасови услуги в домашна среда в Звено за услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж; - Разкрита социална услуга „Личен асистент“ за деца/лица с трайни увреждания - Разкрита социална услуга „Социален асистент“ за тежкоболни самотни хора - Разкрит Център/Звено за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда. - Разширена дейност на клубовете на пенсионера и инвалида. - Разкрита обществена транспаранция.	- Подобряване достъпа на възрастните хора до услуги в домашна среда и превенция на институционализацията - Подобряване грижите за възрастни хора - Подобряване на достъпа до административни услуги и социална подкрепа; - Съвместно планиране и координиране на ресурсите и дейностите за една и съща целева група; - Подобряване на социалния и психологически статус на лицата, чрез предоставяне на	Заповеди на АСП за разкриване Протоколи и решения на ОбС Регистър на услугата Протоколи от посещения на място Интервюта с потребителите Отчети на доставчиците на социалните услуги	

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Према резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализираната на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
потребности на хората.	Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.		социални услуги, свързани с рехабилитация, социално-правни консултации, превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици.		
3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната	Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора. Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната. Мярка 3.2.3 - Подпомагане на	- Дотфинансирани услуги чрез програми и проекти - Подобрен условия за живот в ДСХ в община Свищов чрез изграждане на асансьор - Разкрит нов ЦНСТ за стари хора в община Свищов с капацитет 12 места	- Задоволяване на ежедневието на потребители на настанените лица, създаване на условия за социални контакти чрез предоставяне на денонощни грижи, лекарски надзор, рехабилитационни процедури, културни и развлекателни програми, отпих и екскурзии. - Поставяне на потребителя в центъра на услугата – услугите да са ориентирани към самия потребител и към неговите променящи се социални и здравни потребности, характер,	Заповед на АСП за разкриване Отчет ДСП Решение на Общински съвет Отчети на доставчици на социални услуги Интервюта с потребителите Доклад от мониторинг	

1 Специфични цели	2 Мерки, дейности	3 Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	4 Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	5 Източници на информация	6 Период на проверка
	възрастни хора с ниски доходи Мярка 3.2.4 Създаване възможност за социални контакти	Разширяване обхвата на културните клубове на пенсионера и клубовете на хората с увреждания	интереси, история на живот и семейни обстоятелства, възможности и предпочитания. - Създадени възможности за предоставяне на грижи за възрастни хора на пенсионна възраст, нуждаещи се от непрекъсната медицинска грижа. - Създадена възможност за социално включване на възрастните хора		

Раздел В: План за действие

6. Управление и координация на изпълнението на стратегията

6.1. Структури за координация на областно и общинско ниво

Ролите и задачите на общините и институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

6.1.1. Областен управител и Областен съвет за развитие

С организирането на територията на Република България на области и предоставянето на ръководството им на областните управители, подпомагани от областна администрация, се цели реализирането на важни обществени приоритети – по-добри и качествени услуги за гражданите, по-ефективно използване на ресурсите, ясно разпределение на отговорностите, по-високо качество на живота.

Областният управител отговаря за изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Велико Търново, с която е свързана Областната стратегия за развитие на социалните услуги като секторна политика в област Велико Търново. Планирането на общи мерки на областно ниво и на съвместни дейности в няколко общини, прави фигурата на областния управител ключова за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси и за координацията между специализираните териториални звена на централното държавно управление по отношение прилагането на секторните политики. При управление на регионалното развитие, областният управител има ясно определени отговорности и правомощия, които упражнява еднолично, чрез областната администрация или като председател на Областния съвет за развитие. Областният управител разполага със значителна оперативна самостоятелност и многопластови функции и се явява ключова координираща фигура между управленските нива (държавно – местно; централно – териториално), от една страна, и от друга – между секторните звена на централната изпълнителна власт.

Областният управител има следната роля и отговорности в изпълнението на настоящата стратегия:

- Внася проекта на Областната стратегия за развитие на социалните услуги за обсъждане, съгласуване и за приемане от Областния съвет за развитие;
- Координира работата на общините на територията на областта при разработването на общинските планове за развитие на социалните услуги;
- Координира работата на РДСП и кметовете на общини в изготвянето на годишен план за изпълнение на областната стратегия за развитие на социалните услуги.

Внася за одобрение в Областния съвет за развитие годишния план за изпълнение на стратегията, изготвен съвместно от представители на всички общини от областта (обединени в координационен съвет) и ЗМО – Велико Търново;

- Координира подготовката на проектни предложения за финансиране в съответствие с областната стратегия за развитие на социалните услуги;

- Съвместно с РДСП Велико Търново подпомага развитието на услуги в общността на междуобщинско и областно ниво, насочени към подкрепа за интеграцията на семейства и общности и предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи; съдейства на общините за развитие на политики и услуги, насочени към намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции;

- Създава необходимите условия, координира, контролира и сътрудничи с всички заинтересовани страни, за да се повиши ефикасността на услугите и да се осигурят равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Освен областния управител еднолично и подпомаган от съответната специализирана администрация, функции във връзка с управлението на областното развитие има Областният съвет за развитие, който е колективен междуправителен орган, председателстван от областния управител.

Областният съвет за развитие на област Велико Търново е колективен междуправителен орган, председателстван от областния управител, който също носи определени отговорности за развитието на социалните и междусекторните услуги на територията на областта:

- Обсъжда и приема Областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Прави предложения за сключване на споразумения за сътрудничество между общини за осъществяване на съвместни дейности в изпълнение на дейностите, заложи в стратегията;
- Отговаря за развитието на социалните и междусекторните услуги на територията на областта; оценява инициативите на общините и на юридически лица с нестопанска цел, свързани със стратегията;
- Оценява инициативите на общините и на юридически лица с нестопанска цел, свързани със стратегията;
- Обсъжда и предлага инициативи и схеми за ресурсно осигуряване при изпълнението на областната стратегия за развитие, включително за финансиране на общински проекти;
- Приема годишната оценка за изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, разглежда предложенията и одобрява годишен план за изпълнението ѝ на базата на заложените приоритети и цели на стратегията и на актуализираната оценка на нуждите на групите в риск.

Освен това, Областният съвет за развитие текущо получава информация за всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги. Съветът изслушва докладите на определените като ключови участници в изпълнението на стратегията за извършеното, за срещнатите трудности и проблеми, обсъжда представените предложения на общините за развитие на документа. По този начин ще се постигне успешно координиране на секторни политики, областни стратегии и общински планове и програми и ефективно използване на средствата по Оперативните програми.

6.1.2. Р ДСП - ДСП

Регионалните дирекции за социално подпомагане като териториални поделения на АСП в областните административни центрове провеждат държавната социална политика на ниво област, а Дирекциите "Социално подпомагане" на територията на всяка община по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване на потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Роля и отговорности на ДСП – Свищов (заедно с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето) носят отговорност и изпълняват конкретни задачи при реализирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги:

- Правят предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги в съответната община;
 - Правят предложения до РДСП – Велико Търново за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
 - ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
 - Осъществяват сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с областната стратегия и предвидените дейности в нея;
 - Събират и актуализират данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
 - ОЗД подпомага интегрирането на деца в ДМСГД и ДДЛРГ в детски ясли, детски градини и предучилищно образование; съвместно с мрежата от ЦОП в общините ОЗД работят за изграждане на връзки между децата, настанени в СИ и семейството им; провежда дейности за изграждане на родителски капацитет, за задържане и реинтеграция на децата в училище и за превенция на рисково поведение.
- Предвид основните си функции, РДСП и ДСП (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето) имат отношение към всички заложи цели в Областната стратегия за развитие на социалните услуги и това са задачи свързани с:
- идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция; подкрепа на семейства в риск от изоставяне на дете;
 - насочване на семействата на деца с увреждания към дневни центрове и детски градини за получаване на гъвкава грижа;
 - насочване на семействата с увредени деца за ранна диагностика и навременна интервенция на увреждането;
 - работа по изграждане на връзка между децата, настанени в СИ и биологично или разширено семейство; реинтеграцията на деца в семейна среда;
 - оказване на методическа подкрепа и съдействие на ЦОП за формиране на мобилни екипи;
 - планиране (съвместно с Дирекции Бюро по труда) мерки за професионално ориентиране и трудова интеграция на младежи, предстоящи да напуснат СИ;
 - консултиране и насочване на семейства с деца в риск към социални услуги;
 - ДСП пряко отговарят за реструктурирането и реформирането на СИ за деца и за лица с увреждания;
 - подпомагат изграждането на алтернативни социални услуги;
 - подпомагат общините при идентифициране на нуждаещите се стари хора от услуги в общността и други.

Същевременно взаимодействието на АСП с МТСП се определя като фактор за гарантиране на устойчивостта на изпълнението на областната стратегия чрез практическите

възможности за осигуряване на средства за предоставяне на услуги като държавно-делегирана дейност.

6.1.3. Общини

Общините отговарят за цялостното изпълнение на стратегията за развитие на социалните услуги. Общините разработват, приемат и осъществяват годишни планове за действие. Нормативно е установено, че местното самоуправление се осъществява от Общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от кмета и общинската администрация. Така или иначе, в своята съвкупност те заедно осъществяват местната власт.

Местната власт разработва и изпълнява интегрирани политики за развитие на хората в риск на тяхната територия като комбинират ресурсите и координират дейностите в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Общината развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Общината осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на социалната услуга и оценка на нуждите на групите в риск.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;

- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината;

- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Ролята на **кмета на общината** е ключова за цялостното изпълнение на Областната стратегия за социалните услуги на общинско ниво. Кметът на общината:

- организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;

- организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;

- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;

- след съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;

- участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги като част от Областната стратегия;

- търси възможности за финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в съответния общински компонент на областната стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- обсъждане на областната стратегия и включения в нея общински компонент,
 - осъществяване на обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
 - стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности в стратегията на територията на общината.
- Местните власти носят конкретни отговорности също за иницирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общината поема и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:
- Координират и иницират развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисково поведение на деца съвместно с училищата и ЦОП;
 - Отговарят и осигуряват условия за обхващане на всички деца на територията на общината в подготвителни групи и класове, гарантират спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
 - Координират и иницират развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксване на образователни пропуски;
 - Развиват смесени социално-образователни услуги за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
 - Развиват интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост (НПСПОЗ), клубовете на пенсионера и инвалида и читалищата. Разширяват функциите на патронажа и развиване на мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;
 - Осигуряват условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца с увреждания, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

6.1.4. Държавна агенция за закрила на детето

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги е важен инструмент в реализацията на националните приоритети за закрила на детето и за социално включване на семейства и общности в риск. В този контекст Държавната агенция за закрила на детето оказва съществена подкрепа на заинтересованите страни в реализацията на заложените приоритети и цели на стратегията. По-конкретно ролята на ДАЗД включва:

- Отговаря и за реформирането на специализираните институции за деца;
- Оказва методическа помощ на местни власти и общинската администрация, юридически и физически лица, осъществяващи дейности по закрила на детето и на други държавни органи за реализиране и оценка на техните дейности при осъществяване на планираните социалните услуги в стратегията за децата;
- Издава лицензи на доставчиците на новоразкрити социални услуги за деца;

- Контролира стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства.

6.1.5. РИО на МОН

Регионалният инспекторат по образованието на МОН Велико Търново отговаря съвместно с РДСП за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ, и контролира дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности, осигуряване на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания и пр.

Важна роля в реализацията на мерките в сферата на образованието, заложили в Стратегията, изпълняват и Екипът за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОН, както и Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПОВДУСОП за област Велико Търново.

Конкретните отговорности и роля на РИО на МОН са:

- Носи отговорност за интегриране в системата на образование на децата с увреждания отглеждани в семействата;
- Съдейства на училищата за насочване на нередовно посещаващи училище ученици и деца с рисково поведение към отделите за закрила на детето и ЦОП,
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Осигурява контрол върху обхващането на всички деца на територията на област Велико Търново в предучилищна подготовка и възпитание; върху редовното посещение на ученици в училище и записването на ученици в учебни заведения на територията на общината, в която живеят семействата им;
- Съдейства за извеждането на деца от помощни училища в масови училища и за осигуряването на условия съвместно с училищата за наваксване на образователните пропуски и интегрирането им с връстниците им (оценка на образователното ниво и на нуждите, изготвяне на индивидуална програма за обучение, осигуряване на допълнителни часове за компенсиране на разлики в нивото, участие в дейности за запълване на свободното време и социализация).

РИО на МОН активно си взаимодейства с местната власт, институциите от други сектори (като системата на здравеопазването, социалните услуги и заетостта) и гражданските организации при прилагането на областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Велико Търново. Съвместно с РДСП, ДБТ и директори на училища планира програми за вечерно и професионално обучение за младежи и възрастни с основно и по-ниско образование.

Екипът за комплексно педагогическо оценяване (ЕКПО) към РИО на МОН:

- изготвя първична оценка на децата със специални образователни потребности (СОП), предварително консултирана от лекар специалист;

- насочва децата към подходяща форма на обучение;
- оказва съдействие за извеждане на деца от помощните училища като изготвя оценка за образователните им потребности.

Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПНОВДУСОП за област Велико Търново е държавно обслужващо звено – извънучилищно педагогическо учреждение със следните задачи:

- осъществява дейности по провеждане на държавната политика за интегрирано и включващо образование и изпълнява консултативни, образователно-възпитателни, рехабилитационни и координиращи функции;
- координира и осигурява условия (съвместно с общообразователните училища) за интегрираното обучение на деца със СОП, чрез изработване на индивидуални образователни програми, осигуряване на ресурсни учители и други специалисти (логопед, психолог, тифлопедагог, сурдопедагог).

6.1.6. Регионална здравна инспекция

Държавната здравна политика на територията на област Велико Търново се осъществява и организира от Регионална здравна инспекция (РЗИ) и Регионален съвет по здравеопазване. Тяхната роля е свързана с:

- Координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, за осигуряване на достъп до качествена здравна грижа за цялото население, включително за хората в риск;
- Създаване на база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск;
- Взаимодействие с местната власт и с други институции за методическо ръководство, инициране и реализация на смесени медико-социални услуги;

Конкретните им отговорности са насочени към: здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства; разработване на здравно-социални програми за семейно планиране; качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора.

6.1.7. Дирекция Бюро по труда

Дирекция Бюро по труда участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособените ромски общности) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на **дирекция "Бюро по труда"** по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на областни и местни програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общината за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;
- Съвместни дейности с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт;

6.1.8. Неправителствени организации

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск. С активното участие на НПО в процеса ще се подобри развитието на съществуващите услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услуги. Тяхната роля се заключава в:

- Съвместно с общините, ДСП и граждани разработват интегрирани политики и мерки за социално включване, в съответствие с мерките в стратегията;
- Участват във формулирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общините и/или водещи организации за проектите;
- Подпомагат училищата, ЦОП при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисково поведение и зависимости.

6.1.9. Местен бизнес, организации на бизнеса

Първоначално местният бизнес не е включен в процеса на общинско планиране, но неговите представители могат да участват в изпълнението на част от дейностите в стратегията. За тази цел е необходимо бизнесът да разграничи стопанските си интереси от обществените отговорности. Приносът на **местния бизнес** се очертава в някои направления:

- Мобилизиране на бизнеса в публично-частните партньорства (за интегриране на пазара на труда на младежи, напускащи специализираните институции, за изграждане на социална инфраструктура, поддържане на различните сгради за социални услуги, социално предприемачество.)
- Финансиране и съфинансиране на пилотни алтернативни социални услуги, които са от особено значение за решаване на проблемите на рисковите групи, но са извън кръга на държавното финансиране.

6.2. Основни партньори. Механизми на партньорството

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област Велико Търново, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. **Изграждането на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество** е определено като **Приоритетно направление 5** в Областната стратегия, което е едно от функционалните приоритетни направления и има следните цели и задачи:

Обща цел 5. Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество, чрез:

- **Специфична цел 5.1.** Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги;
- **Специфична цел 5.2.** Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

При изпълнението на Стратегията са заложили конкретни дейности за развиване и апробиране на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси,

допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

Областен координационен механизъм по деинституционализация (ОКМД)

Съгласно Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и Плана за действие в изпълнение на Стратегията, в Област Велико Търново е създаден Областен координационен механизъм по деинституционализация /ОКМД/. Целта е чрез него да се постигне ефективно сътрудничество и взаимодействие между гражданския сектор, регионалните и общинските структури. Той е платформа за прилагане на политики чрез междуинституционално партньорство. Основните принципи за прилагане на ОКМД са: осигуряване на най-добрия интерес на детето; взаимна информираност на партньорите и помощ; мултидисциплинарен подход на областно ниво; непрекъснато учене; гъвкавост при вземането на решения; етично поведение при обгрижване на всеки конкретен случай.

ОКМД осигурява ефективна координация и взаимодействие на ангажираните субекти при изпълнение на политики за деинституционализация, както и осигурява подходяща среда за междуинституционално взаимодействие на местно ниво, в което да се разработят максимално опростени и в същото време ефективни регулации и йерархии при партнирането по изпълнение на националните политики в процеса на деинституционализация.

6.3. Основни етапи в изпълнението на стратегията

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги обхваща 5-годишен период (2016 – 2020), в който се обособяват два етапа: първият с продължителност 2 години (2016 – 2017), а вторият с продължителност 3 години за изпълнение на стратегията. Всеки от тях започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

	Период	Дейности
Подготвителен етап	2016, първа половина	• Изготвяне и приемане на общинска стратегия за социалните услуги • Оперативно планиране на интервенцията през първите 2 години • План за действие 2016
Първи етап	2016 - 2017	• Изпълнение на дейностите по стратегията
Оценка и препланиране	2017, четвърто тримесечие – 2018, първо тримесечие	• Междинна оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията • Препланиране на следващия тригодишен етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка
Втори етап	2018 – 2020	• Изпълнение на дейностите по стратегията
Финален	2020	• Финална оценка на въздействието от стратегията

Ресурси

7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

7.1.1. Човешки ресурси за предоставяне на социални услуги

Съществен фактор в развитието на социалните услуги и една от предпоставките за тяхната ефективност е кадровата осигуреност на действащите и предвидените за разкриване заведения за социални услуги.

Общинската администрация се справя с управлението на социалните услуги на територията си. Персоналът е добре обучен и мотивиран, но е недостатъчен, предвид и другите административни задължения на служителите, заетостта им в различни комисии, съвети и ангажменти по разработване и реализиране на социална стратегия, програми и проекти.

Предвид нарастващите потребности на населението и промените в националното законодателство, с които се увеличават ангажиментите на Дирекция „Социално подпомагане“, тя не разполага с достатъчен човешки ресурс, което се отразява негативно върху дейността и мотивацията на зетия персонал.

Наличният персонал в действащите социални услуги - държавно делегирана дейност е съобразен с изискванията на Методиката за определяне числеността на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността.

От прякото наблюдение на процеса на работа прави впечатление, че на места персоналът по отношение на общите длъжности е крайно недостатъчен, за да обслужва всички потребители. Като цяло служителите се нуждаят от методическа подкрепа, регулярни супервизии и периодични обучения. В социалните услуги трудно се намират специалисти за работа, поради ниското заплащане. Отчита се като трудност недостатъчният брой специалисти в сферата на директната грижа за лица в риск – логопеди, рехабилитатори, психолози. Това обикновено се компенсира като се разпределят ангажиментите между другите служители, което създава реален риск за качеството на услугите.

7.1.2. Изграждане на административен и организационен капацитет за управление на услугите

Общинската стратегия предвижда конкретни мерки за обезпечаване на дейностите с необходимия персонал със съответната квалификация и умения, в които се разглежда развитието на човешките ресурси на всички етапи на изпълнението – от административния и организационен капацитет за инициране на интервенции/ планиране на разкриването на нови услуги, вкл. финансово осигуряване и привличане на средства, до предоставянето на социални услуги (администриране и обслужване на клиентите) и изпълнението на конкретни мерки и дейности за решаване на социалните проблеми на рисковите групи. В отговор на идентифицираните потребности за изграждане на капацитет са формулирани целите на **приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси.**

Обща цел 4. Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси, чрез:

- **Специфична цел 4.1.** Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.
- **Специфична цел 4.2.** Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на персонала, предоставящ социални услуги.

- **Специфична цел 4.3.** Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

7.2. Финансови и материални ресурси

7.2.1. Източници на финансиране

Основните източници за финансиране на социалните услуги в общината са:

- Републиканския бюджет – субсидии за делегирани от държавата дейности;
- Собствени приходи на общините – за местни дейности и дофинансиране на държавните дейности;
- Отпуснати средства по проекти, финансирани от ЕС.

Според прието решение на Министерски съвет от 2003 година, за разделение на дейностите на делегирани от държавата и дейности, финансирани от местни приходи, са разделени отговорностите между държавата и общините. Държавно делегираното финансиране на социалните услуги и размера на финансовия стандарт се определят с Решение на Министерски съвет за всяка бюджетна година, а размерът на средствата за финансиране на социалните услуги – местни дейности, се определя за всяка бюджетна година от съответния общински съвет, в зависимост от задачите, които решават в областта на социалните услуги и финансовия ресурс, с който разполагат, събиран от местните приходаизточници.

Социалните услуги делегирани от държавата дейности са СИ за деца с/без увреждания, СИ за възрастни хора с/без увреждания, СУ в общността, в т.ч. и от резидентен тип. Финансирани изцяло от местни приходи са домашния социален патронаж с разкритото звено за услуги в домашна среда и клубовете на пенсионера и инвалида. Общината осигурява средства и за съфинансиране по програми за временна заетост и проекти за предоставяне на някои социални услуги.

Размерът на разходите за държавно делегирани дейности значително надвишава този на разходите за местни дейности. По отделни функции това важи и за функция „Социални грижи“.

Делът на услугите местни дейности е по-нисък и средствата, които се изразходват за тях са около 6-12% в разходните отчети за общините. Финансирането се осъществява изцяло със средства от местни данъци и такси. В никакъв случай обаче те не са по-маловажни. Домашният социален патронаж и Звеното за услуги в домашна среда към него обгрижват едни от най-уязвимите групи - възрастни хора, самотно живеещи или с ниски доходи, хора с увреждания. Дейността им е с висока обществена значимост предвид тенденциите на застаряване на населението и демографската криза. Същото важи и за клубовете на пенсионера и инвалида. Събираните такси за предоставяне на услуги от домашен социален патронаж, покриват едва около 40 % от бюджета на услугата. В клубовете на пенсионера и инвалида, услугата е напълно безплатна и не се генерират общински приходи.

Все още без финансиране от държавния бюджет или европейски средства не е възможно да се разкриват и развиват нови качествени социални услуги.

Отчита се силна финансова зависимост на общината от Републиканския бюджет, от който получават различни субсидии – за делегираните от държавата дейности и изравнителни субсидии, чрез които се осигурява финансиране и на местните дейности. В този смисъл е целесъобразно да продължи процесът на финансова децентрализация, за да може общината да постига по-голяма самостоятелност в плановия и изпълнителски процес. Това ще позволи по-гъвкаво да се управляват наличните финансови средства, тъй като ще има по-

големи възможности за маневриране при решаването на съществуващите задачи на местно равнище.

7.2.2. Други необходими ресурси

Град Свищов се славя като град на дарителите. Социалните услуги участват и са в основата на много и различни инициативи и дарителски кампании. Общинската материално-техническа база е също много ограничена и има необходимост от ремонтни дейности, за да може да бъде използвана за предоставяне на социални услуги. Партньорството на местната власт с широко участие на гражданите е възможност за формиране на по-добри политики и възможности за развитие. Тясното взаимодействие между местна власт, граждани, НПО и бизнес е пътят за ефективно, отговорно и демократично управление.

Като помощни органи към общината и в тясно партньорство с тях по социалните проблеми функционират:

- Обществен съвет по социално подпомагане и услуги;
- МКБППМН
- Детска педагогическа стая за работа с деца с отклоняващо се поведение;
- Центрове за работа с деца и младежи;
- Клубове на пенсионера и инвалида.

Всички институции, имащи отношение към социалната сфера са средоточени в областния център, както и повечето услуги.

Предвид наличния общински сграден фонд, в дадения момент е почти невъзможно разкриването на нови социални услуги в подходяща общинска материална база, още повече, че общината не разполага с финансови средства за извършване на ремонтни дейности.

Тези два фактора оказват изключително голямо влияние върху развитието и управлението на социалните услуги, но въпреки това, благодарение на доброто партньорство между общински организации, Дирекция „Социално подпомагане“, институции и неправителствен сектор, на територията на Община Свищов функционира добре развита мрежа от качествени социални услуги.

Комуникационна програма

Важно условие за ефективното реализиране на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги е политиката за предоставянето на информация до обществеността. Обществеността трябва да получи пълна и обективна информация за всяка стъпка при реализиране на дейностите в стратегията. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност по време на реализация.

8.1. Цели, задачи и методи

Целта на комуникационната програма е да популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни ползите, положителните ефекти и резултатите от изпълнението на стратегията за развитие на социални услуги (2016 – 2020). Тя се основава на следните **принципи**:

• **Прозрачност** – информиране на обществеността за изпълнението на дейностите по стратегията за развитие на социалните услуги;

• **Координация** с други стратегии, програми, планове за развитие, изпълнявани от държавната и местната власт;

• **Позитивност на комуникационните послания** – изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на стратегията за развитие на социални услуги;

• **Широко междуобщинско и междусекторно партньорство**, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен;

• **Достъпност на информацията** – достигане на комуникиращата информация до най-голям брой заинтересовани лица

Конкретните задачи са:

• Да осигури подкрепа на цялата общественост по приоритетните направления, мерки и дейности, както и привличане подкрепата на всички заинтересовани страни за постигане на целите на стратегията за развитие на социалните услуги в общината;

• Да привлече общественото внимание и да повиши чувствителността на обществото към хората от различните уязвими групи, към техните потребности и възможности за решаване на проблемите им;

• Да популяризира принципите и посланията на Общинската стратегия за толерантност, социална интеграция, равни права и равен достъп на всеки до възможности за развитие.

Мерки:

• Информирание на местната общност и всички заинтересовани страни;

• Популяризиране на настоящите, подлежащите на реформиране и планираните нови социални услуги в резултат от проучените реални потребности на рисковите групи на територията на общината;

• Популяризиране на органите и институциите на местно и национално ниво, които са ангажирани с планирането, предоставянето и финансирането на социални услуги на територията на община Свищов;

• Стимулиране ангажираността на всички участници в разработването на стратегията с нейното изпълнение.

Целевите групи на комуникационната стратегия са:

- Органи и институции на държавната и местната власт;
- Териториални структури на държавните органи и институции;
- Неправителствени организации и граждански инициативи;
- Доставчици на социални услуги;
- Приоритетни целеви групи на стратегията за социални услуги;
- Потребители на социални услуги;
- Лидери на общественото мнение;
- Медии;
- Широката общественост.

Включването на партньорите предвижда делегиране на информационни и комуникационни функции на партньорите по изпълнение на стратегията за развитие на социалните услуги – ДСП и Общинска администрация. При изпълнението на стратегията ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването на стратегията и за нейното изпълнение. Комуникационната стратегия ще подкрепя инициативи на гражданското общество, както и местни НПО, насочени към групи, които трудно могат да бъдат достигнати чрез средствата за масово осведомяване.

Механизмите и подходите, които ще се прилагат при изпълнението на комуникационната програма включват:

- Създаване на устойчива информационна среда чрез ефективно използване на различни начини и форми за комуникиране и промотиране на стратегията за развитие на социални услуги: пропаганда, PR, лобизъм, групи за натиск, социологически и политологически инструментариуми, изграждане на идентичности, реклама;
- Установяване на приемливи норми и параметри на взаимоотношения между участниците в комуникационния процес – всички заинтересовани страни от изпълнението на стратегията;
- Изграждане на адекватна и възпроизвеждаща се информационна среда чрез:
 - Подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
 - Търсене на отзвук и обратна връзка от разпространената информация;
 - Предвиждане на възможности за коригиращи действия;
 - Прецизен избор на отделните информационни фрагменти и разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията.

Основни комуникационни техники. Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми: директна комуникация, комуникация чрез масовите медии, комуникация чрез интернет и информационни материали и работа с партньори.

➤ **Директна комуникация** цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати. Проблемите в социалната сфера изискват непрекъснат дебат и достигане на гласа на обикновените граждани до отговорните за вземане на политическите решения. Само чрез пряк дебат и комуникация могат да бъдат координирани и хармонизирани усилията на ангажираните с различни секторни политики.

➤ **Комуникация чрез масовите медии.** Важно е редовното и системно предоставяне на информация относно изпълнението на Общинската стратегия за социалните услуги чрез:

- Пресконференции;
- съобщения за медиите;

➤ **Комуникация чрез интернет и информационни материали.**

8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма

За постигането на целите и реализацията на дейностите в настоящата комуникационната програма е необходимо оперативното ѝ изпълнение да се възложи на професионалист, който да е пряко ангажиран с наблюдението и отразяването на информационните потоци, свързани с изпълнението на Стратегия за развитие на социалните услуги .

Тази функция следва да бъде изпълнявана от експерт за връзки с обществеността. В рамките на неговите компетенции и правомощия, служителят за връзки с обществеността може да се ангажира с координирането и реализирането на дейностите по изпълнение на комуникационната програма.

Задачи и отговорности на експерта за връзки с обществеността за реализирането на комуникационната програма:

- Участва в планирането на дейности, свързани с реализирането на целите на комуникационната програма;
- Координира цялостното изпълнение на заложените дейности в ОП за изпълнение на комуникационната програма;
- Въвлича всички заинтересовани страни в информационния обмен за подготовката и реализацията на информационни кампании и комуникационни материали;
- Популяризира актуална информация по изпълнението на общинската стратегия за развитие на социалните услуги;
- Организира пресконференции и други информационни мероприятия за постигането на целите и дейностите на комуникационната програма;

Дейности:

- Системно и периодично подаване на достатъчна информация в общественото пространство и прецизен избор на отделните информационни фрагменти, разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията;
- Търсене на обратна връзка от разпространената информация и предвиждане на възможности за коригиращи действия;
- Редовно организиране на брифинги, пресконференции, публикации в медиите за запознаване на заинтересованите страни и широката общественост с текущите дейности от Стратегията;
- Публикации на информационни материали и разпространението им в уеб-пространството за текущите дейности от Стратегията;
- Организиране на семинари и дискуссионни форуми с участието на представители на заинтересовани страни;
- Перманентни ПР кампании по приоритетите стратегията;
- Изработване на информационни и комуникационни материали и периодичното им актуализиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС:

/Д-р Кристиан Кирилов/

